

Diana Dutilh

‘Over pensioen kun je niet in een opwelling beslissen’

- 6** Tweede Kamerverkiezingen:
wie worden de notariële
woordvoerders?
- 8** Erfgenamenonderzoek
in het buitenland
- 22** Een ochtend bij
de KNB-servicedesk

EPN: DE SPECIALISTEN VERENIGING VAN GECERTIFICEERDE ESTATE PLANNERS IN HET NOTARIAAT

EPN Congres 11 mei 2017: Familie en vermogen

Op donderdag 11 mei 2017 organiseert EPN een Congres met als thema: **Familie en vermogen, het familievermogensrecht vanuit verschillende kanten belicht.**

De maatschappij is voortdurend in beweging en dus moet de praktijk van de estate planner ook meegroeien en mee veranderen. Op deze dag worden de laatste ontwikkelingen in het familievermogensrecht besproken vanuit het perspectief van verschillende families.

De agrarische familie, de oud geld familie, de 'patchwork family', de ondernemende familie en de 'nieuwe' familie zullen daarbij als uitgangspunt worden genomen.

Dagvoorzitter: Prof. dr. F. Sonneveldt

Sprekers:

'Patchwork family': mr. P. (Peter) Blokland

Ondernemende familie: prof. mr. dr. W. (Wouter) Burgerhart

Oud geld familie: mr. N. (Nathalie) Idsinga

Agrarische familie: mr. ing. B. (Bert) van den Kerkhof

'Nieuwe' familie: prof. dr. B.E. (Barbara) Reinhartz.

Deelnameprijs: € 250,- ex btw voor EPN- leden. EPN-leden kunnen 1 introducé voor de EPN-ledenprijs aanmelden. Ook leden van de VASN, VMN, VOC, NRS betalen slechts € 250,- ex btw. Niet-leden: 495,- ex btw.

Locatie: Boerderij Mereveld, Mereveldseweg 9 te Utrecht

Tijden: 10.00 uur tot 17.00 uur

Pe-punten: 5 pe-punten EPN, KNB.

Meer informatie en aanmelden: www.epn-notaris.nl
info@epn-notaris.nl, 020-3882928

Europese estate planning, civiel en fiscaal 14 september 2017

Op donderdag 14 september 2017 vindt de cursusdag 'Europese estate planning, civiel en fiscaal' plaats. Een Nederlandse en buitenlandse specialist bespreken samen de situatie van dat specifieke land (Duitsland, Frankrijk, België, Spanje, Engeland en Wales) ten aanzien van de actualiteiten van- en praktische ervaringen met de erfrechtverordening. De Nederlandse en buitenlandse specialist komen samen tot praktische oplossingen in hun presentatie. Een unieke opzet! Er zal ook zijdelings aandacht zijn voor het huwelijksvermogensrecht.

Deze dag is ook toegankelijk voor niet-leden van EPN. Er is gekozen voor een bijzondere en sfeervolle locatie: **Koninklijke Industriële Groote Club, Dam 27 te Amsterdam.**

Sprekers:

Inleiding: mr. C.H. (Niels) Baas

Duitsland: W. (Wolfgang) Eule (D), mr. dr. J.G. (Jan-Ger) Knot

België: mr. S. (Saskia) Lust (BE), mr. J.L.D.J. (Dirk-Jan) Maasland

Engeland en Wales: R. (Richard) Frimston (UK)

Frankrijk: mr. S.H (Sabine) Heijning, mr. A.M. (Anneke) Vrenegoor

Spanje: mr. M.G. (Margriet) Eerenstein, mr. E. (Erik) de Haan (ES).

Deelnameprijs: € 250,- ex btw voor EPN-leden. EPN-leden kunnen 1 introduce voor de EPN-ledenprijs aanmelden. Niet-leden: € 395,- ex btw.

Locatie: IGC, Dam 27 te Amsterdam

Tijden: ontvangst 9.00 uur, ALV 9.30 uur, start cursusdag 10.30 uur tot 17.30 uur met borrel.

Pe-punten: 5 pe-punten KNB (in aanvraag), 6 pe-punten EPN

Meer informatie en aanmelden: www.epn-notaris.nl
info@epn-notaris.nl, 020-3882928

Vereniging van Estate Planners in het Notariaat

editie 3, april 2017

6

6 Tweede Kamerverkiezingen: wie vervangt wie?

De VVD is bij de Tweede Kamerverkiezingen opnieuw de grootste partij geworden. Hoe het kabinet eruit gaat zien, is nog onzeker. Wat wel zeker is, is dat een aantal Tweede Kamerleden dat zich bezighield met notariële onderwerpen niet meer terugkomt. Wie neemt dat over? Met welke nieuwe Tweede Kamerleden moet het notariaat rekening houden? En wat is zijn of haar achtergrond? Een eerste schatting.

8

8 Detective skills

Zoeken naar erfgenamen in het buitenland is voor veel notarissen als zoeken naar een speld in een hooiberg. Niet veel landen registreren inwoners zo goed als Nederland en overal hanteren ze andere wetgeving, bronnen en systemen. Soms kun je zelfs heel gemakkelijk je naam veranderen. Onderzoeker Klaas Zondervan durft dan ook wel te zeggen: 'De notaris is niet voldoende toegerust om in het buitenland onderzoek te doen.'

- 4 Nieuws
- 13 Wat vindt u daar nu van?
- 15 Column Nora van Oostrom-Streep
- 16 Verkoop HEMA-vestigingen
- 18 Notaris en meer: Frank Beks
- 22 Een ochtend bij de KNB-servicedesk
- 25 Kanocolumn
- 26 En verder: Fineke van Leusen
- 28 Specialisten
- 30 Vragen staat vrij
- 32 Column Jef Oomen
- 33 KNB-nieuws
- 36 Tuchtrect
- 38 Personalia

20

20 'Dit is niet iets waar je in een opwelling over moet beslissen'

Betalen voor het pensioen is als het slikken van levertraan. Het is goed voor je, maar het gaat niet van harte. Vandaar dat de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie de vraag om wel of niet de collectieve pensioenregeling te handhaven vooraf laat gaan door een uitgebreide voorlichtingscampagne.

*'Het grootste verschil is
de keuzevrijheid'*

Op de cover

Pensioenjurist en financieel planner Diana Dutilh vertelt op p. 20 over de toekomst van de notariële pensioenregeling.

Wetsvoorstel partneralimentatie flink gewijzigd na kritiek Raad van State

FAMILIERECHT

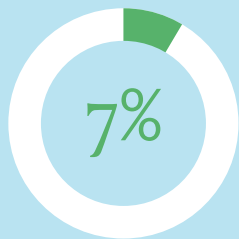
VVD, PvdA en D66 hebben een aantal wijzigingen aangebracht in hun initiatief-wetsvoorstel over partneralimentatie. In het oorspronkelijke voorstel konden partners afspreken om partneralimentatie uit te sluiten. Dit kon in huwelijkse voorwaarden of partnerschapsvoorwaarden worden vastgelegd. In het gewijzigde voorstel is dit zogeheten 'nihilbeding' uitgesloten.

Momenteel betalen ex-partners nog twaalf jaar partneralimentatie. Dat wordt in het wetsvoorstel ingekort naar de helft van het aantal jaren dat het huwelijk heeft geduurd, met een maxi-

mum van vijf jaar. Dit punt is gehandhaafd. Met het nieuwe voorstel komen de partijen tegemoet aan kritiek van de Raad van State. De behoefte van de alimentatiegerechtigde

wordt in het gewijzigde voorstel bepaald aan de hand van de zogenoemde Hofnorm, te weten 60 procent van het netto gezinsinkomen minus de kosten van de kinderen. Momenteel wordt de alimentatiebehoefte vastgesteld aan de hand van bonnetjes, afschriften en andere bewijzen van de uitgaven die de alimentatiegerechtigde had tijdens het huwelijk. Het gewijzigde wetsvoorstel wordt door de Tweede Kamer verder behandeld. •

Bestaande koopwoningen waren in februari bijna 7 procent duurder dan in dezelfde maand een jaar eerder. De prijsstijging ligt al drie maanden ruim boven de 6 procent. In augustus 2008 bereikten de woningprijzen een piek. Vervolgens daalden de prijzen tot een dieptepunt in juni 2013. Sindsdien is er sprake van een stijgende trend. Ten opzichte van de piek ligt het prijsniveau nog bijna 10 procent lager. Vergeleken met het dal zijn de prijzen gemiddeld 15 procent hoger.

Weinig verandering in Stand van het notariaat

JURIDISCHE SECTOR

De meeste (kandidaat-)notarissen werken anno 2017 bij Loyens & Loeff. Dit was vorig jaar ook het geval. Het advocaten- en notariskantoor heeft 72 (kandidaat-)notarissen in dienst. Dit blijkt uit de 22ste Stand van advocatuur en notariaat. Nauta Dutilh, Houthof Buruma en De Brauw Westbroek volgen op plaats 2, 3 en 4. Het grootste kantoor met alleen (kandidaat-)notarissen vinden wij terug op plaats 6: Veldhuizen Beens Van de Castel (VBC). Dit was vorig jaar ook het geval. Hoogste nieuwe binnenkomer in de 'Top 30' is Het Notarieel op plaats 11 met 20 (kandidaat-)notarissen. •

Haags Hoppen in de prijzen

ONDERNEMEN

Op vrijdag 17 maart vond de finale van NJC Talents plaats. Het Haags Hoppen won de Award in de categorie masterclass, business course en inhouse-activiteiten. Met dit initiatief bundelden Barents-Krans, Bird & Bird en Pels Rijcken hun krachten om nieuw talent te recruten. De vakjury loofde hen om het lef om een samenwerking aan te gaan en om het verfrissende en originele programma.

Allen & Overy ontving drie awards: voor de beste recruitmentsite, voor het beste opleidingsprogramma en voor het beste stageprogramma. Nauta Dutilh sleepte er twee in de wacht: beste wervingsadvertentie en beste stageprogramma (samen met Allen & Overy). Ook was er een publieksprijs. Deze winnaar van de categorie meest populaire kantoor werd door de deelnemers van *BestGraduates LAW* gekozen. De Brauw Blackstone Westbroek sleepte deze award in de wacht. De NJC Talent Awards zijn bestemd voor de beste werving- en employer branding campagnes binnen de advocatuur. •

Mooie verhalen

Het werd hem vaak gezegd: 'Waarom bundel je je verhalen niet?' Johan Nebbeling, schrijver van de rubriek Waarvan Akte in *Algemeen Dagblad* deed het. Hij vond een uitgever

en op 9 maart kwam zijn boek *Het Geheim van de Notaris* uit. Hierin staan 70 van de 87 verhalen die hij de afgelopen 2 jaar voor de krant schreef. Allemaal anoniem, maar op waarheid berust.

Welke bijzondere verhalen zijn je bijgebleven?
Ik ben begonnen met een notaris uit Brabant. Inmiddels heb ik een pooltje van een stuk of tien notarissen. Verhalen die op de grens liggen van leven en dood vind ik prachtig om te schrijven én te lezen. Zo ging er een over een notaris die bij een tuindervrouw aan de keukentafel zat omdat ze te horen had gekregen dat ze ongeneeslijk ziek was. Het bedrijf dreef op haar, maar er was nog niks geregeld.'

Hoe zorg je ervoor dat de verhalen niet te herleiden zijn?
'De notaris heeft een geheimhoudingsplicht, dus verander ik altijd dingen in het voorbeeld. Zo wordt een zoon een dochter en worden twee zussen en een broer drie zussen. Toch is er een keer iemand geweest die haar verhaal heeft weten te herleiden en de notaris daarover aansprak. Ze vond het niet erg, maar je moet daar enorm mee uitkijken.'

Is jouw beeld van de notaris nu ook veranderd?
'Wel als het gaat om de personen zelf. Ik heb geweldige mensen uit het notariaat ontmoet die bevlogen vertellen over hun vak. Geld en goederen maakt vaak niet het beste in een mens los, maar de notarissen die ik ken, gaan daar heel goed mee om. Het zijn bijna therapeuten. Dat realiseer je je niet. Het is eigenlijk treurig dat zij hun ervaringen niet zomaar kunnen delen. Er zijn mooie verhalen te vinden. Qua uiterlijke verschijning is mijn beeld niet veranderd. Het zijn vaak oerdegelijke personen: smetteloos en onkreukbaar.'

Luidt dit boek nu het einde van de rubriek in?
'Waarvan Akte zal niet eeuwig blijven bestaan. Je moet ervoor zorgen dat je niet in herhaling valt. Voorlopig heb ik nog mooie verhalen op stapel staan, maar ik denk niet dat we nog twee jaar doorgaan. Dan is misschien een andere beroepsgroep aan de beurt. Artsen, deurwaarders? Wie weet!'

Clifford Chance helpt British School of Amsterdam

ONDERNEMINGSRECHT

The British School of Amsterdam heeft een koopovereenkomst met de Gemeente Amsterdam getekend met betrekking tot de aankoop van de voormalig penitentiare inrichting Havenstraat in Amsterdam-Zuid. Advocaten- en notariskantoor Clifford Chance uit Amsterdam staat de school bij. Hierbij is ook kandidaat-notaris Krishna van Zundert betrokken. Dit laat het kantoor weten in een persbericht.

The British School of Amsterdam heeft momenteel drie schoollocaties. Op termijn moeten deze locaties opgaan in een centrale locatie (campus) aan de Havenstraat. Het huidige gevangenisgebouw, een monument, gaat verbouwd worden en wordt een belangrijk onderdeel van de campus. De verbouwing en herontwikkeling van het terrein vinden plaats vanaf 2018. •

'Technologie biedt grote kansen, maar we zouden fundamenteeler moeten nadenken over de kwetsbaarheid ervan.'

Hoogleraar recht en informatisering Corien Prins in *Mr. van maart* over privacy

Tweede Kamerverkiezingen

Wie vervangt wie?

De VVD is bij de Tweede Kamerverkiezingen opnieuw de grootste partij geworden. Hoe het kabinet eruit gaat zien, is nog onzeker. Wat wel zeker is, is dat een aantal Tweede Kamerleden dat zich bezighield met notariële onderwerpen niet meer terugkomt. Wie neemt dat over? Met welke nieuwe Tweede Kamerleden moet het notariaat rekening houden? En wat is zijn of haar achtergrond? Een eerste schatting.

| TEKST Jessica Hendriks

VVD, JUSTITIE (NOTARIAAT)

Jeroen van Wijngaarden

Sven Koopmans

Koopmans is nieuw in de Tweede Kamer. Hij is een ervaren diplomaat, die onder andere betrokken was bij VN-missies in Cyprus, Kosovo en Syrië. Daarnaast is hij consultant in onderhandelingen, recht en politieke strategie. Eerder werkte hij als advocaat in Amsterdam. Hij wil als ervaren jurist, praktische diplomaat en Haarlemmermeerse zzp'er in de Kamer meevechten voor concrete, liberale oplossingen.

PVDA, JUSTITIE (NOTARIAAT)

Jeroen Recourt

Lodewijk Asscher en Sharon Dijksma

Door het grote verlies van de PvdA is het zeer onduidelijk wie binnen die fractie de portefeuille Justitie op zich neemt. Lodewijk Asscher en Sharon Dijksma hebben beiden een juridische achtergrond. Het is in theorie mogelijk dat een van het op zich neemt.

PVDA, FINANCIËN (CAHR)
Ed Groot

D66, JUSTITIE (NOTARIAAT)
Judith Swinkels

Henk Nijboer

Het initiatiefwetsvoorstel centraal aandeelhoudersregister (CAHR) kan weleens op het bordje van Nijboer terechtkomen. Hij zit al in de Tweede Kamer voor de PvdA sinds 2012 en was woordvoerder Financiën en Rijksbegroting. Eerder werkte hij op het ministerie van Financiën als coördinerend beleidsmedewerker. Daarvoor was hij wetenschappelijk onderzoeker gedragseconomie en sociale zekerheid. Hij heeft algemene economie gestudeerd.

Jan Paternotte

Paternotte heeft internationale betrekkingen en Europees recht gestudeerd. Ook hij is nieuw in de Tweede Kamer. Wel is hij al sinds 2010 lid van de gemeenteraad in Amsterdam. Sinds 2011 is hij ook fractievoorzitter. In Amsterdam houdt hij zich bezig met de onderwerpen 'openbare orde en veiligheid' en 'onderwijs'. Daarnaast is hij adviseur en gespreksleider bij adviesbureau &Maes.

SP, FINANCIËN (CAHR)
Sharon Gesthuizen

Maarten Groothuizen

Groothuizen heeft rechten gestudeerd en werkte als officier van justitie in Den Bosch. Zes jaar lang heeft hij voor D66 in de gemeenteraad van Nijmegen gezeten. Het afgelopen jaar nam hij deel aan een EU-missie in Oekraïne. Hij adviseerde hierbij de Oekraïense autoriteiten bij de hervormingen van politie en justitie.

Michiel van Nispen

Van Nispen is sinds 2014 lid van de Tweede Kamerfractie voor de SP. Hij heeft het notariaat in zijn portefeuille. De kans is daarom groot dat hij deze portefeuille behoudt en het onderwerp fraude erbij krijgt. Hij gaat zich dan ook buigen over het centraal aandeelhoudersregister (CAHR). Van Nispen heeft privaatrecht en internationaal en Europees publieksrecht gestudeerd. Voordat hij bij de Tweede Kamer kwam, werkte hij voor SP'er Jan de Wit en op verschillende advocatenkantoren.

ANDERE PARTIJEN

De uitgelichte personen zijn gekozen omdat zij de afgelopen jaren belangrijk zijn geweest voor het notariaat. Zij zijn actief bezig geweest met notariële dossiers. De kans is groot dat partijen die in de vorige Tweede Kamer een kleine fractie hadden en nu groter zijn geworden ook meer met notariaat gaan doen. Zo is GroenLinks van 4 naar 14 zetels gegaan en PVV van 15 naar 20.

Bij de sluiting van *Notariaat Magazine* 3/2017 was de nieuwe Tweede Kamer net geïnstalleerd. De portefeuillevverdeling was nog niet bekend.

Detective skills

Zoeken naar erfgenamen in het buitenland is voor veel notarissen als zoeken naar een speld in een hooiberg. Niet veel landen registreren inwoners zo goed als Nederland en overal hanteren ze andere wetgeving, bronnen en systemen. Soms kun je zelfs heel gemakkelijk je naam veranderen. Onderzoeker Klaas Zondervan durft dan ook wel te zeggen: 'De notaris is niet voldoende toegerust om in het buitenland onderzoek te doen.'

TEKST Jessica Hendriks | BEELD Roel Ottow

'De schoonzus van een dementerende man vroeg mij laatst of hij nog een testament kon maken, en zo niet, waar zijn nalatenschap dan naartoe gaat', vertelt notaris John Kroes uit Alphen aan den Rijn. 'Een testament maken is niet meer mogelijk als je dement bent, dus legde ik haar uit wie dan de erfenis krijgt. De man had geen kinderen en bleek geen broers en zussen in Nederland meer te hebben. Volgens de schoonzus zijn die al jaren geleden geëmigreerd naar de Verenigde Staten en is er geen contact meer. De dementerende man was de jongste van het gezin, de kans is dus groot dat de broers en zussen al niet meer leven. Als hij overlijdt, wordt dat dus zoeken naar alle kinderen van die broers en zussen. Die kunnen flink verspreid wonen.' Kroes weet nu al dat als die erfenis moet worden verdeeld, er veel werk aan de winkel is. Tijd om zijn *detective skills* aan te boren of een van de medewerkers onderzoek te laten doen, is er niet met een drukke nalatenschapspraktijk en dus roept hij vaak externe hulp in.

LEVENSLOOP

In 2015 zijn bijna 150.000 mensen naar het buitenland geëmigreerd. In 2000 waren dit er nog bijna 80.000. Dit blijkt uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek. In de kelder van het CBG Centrum voor familiegeschiedenis in Den Haag staan 6 miljoen persoonskaarten. Hierop staat de levensloop van een persoon. Zo staat er ook op wie iemands ouders zijn, met wie hij of zij is getrouwd en of er kinderen zijn. Voor Martine Zoeteman-van

Pelt, medewerkster van de afdeling expertise, al 17 jaar een flinke bron van informatie als notarissen bij haar aankloppen voor erfgenamenonderzoek. Ook voor ingewikkelde buitenlandse onderzoeken kunnen zij bij haar terecht. 'Wij maken gebruik van buitenlandse genealogische websites, ambassades en onderzoeksbureaus. Het meeste doen we via internet. Daarnaast hebben wij kennis van hoe het in andere landen eraan toegaat. Zo staan in Australische overlijdensakten ook alle namen van de kinderen. Best handig. Die kennis hebben notarissen, advocaten en particulieren niet.'

VERENGELST

Niet in alle landen wordt het zoeken zo gemakkelijk gemaakt. 'Nederlandse namen worden in Amerika weleens verengelt. Dan ben je op zoek naar Kees, die nu Casey heet. Dat is lastig. Of een land als Zimbabwe, daar raken we ook nog weleens iemand kwijt. Voor Oostbloklanden verwijzen wij door naar gespecialiseerde Duitse onderzoeksbureaus.' Het zoeken naar Nederlanders in emigratielanden uit de jaren vijftig van de vorige eeuw, zoals Amerika, Canada en Australië, wordt voor het CBG alleen maar gemakkelijker. Over een tijdje krijgen zij het vestigingsregisterarchief erbij. Dat zijn alle persoonskaarten van Nederlandse emigranten. 'Stel iemand vertrok in de jaren vijftig van de vorige eeuw met zijn hele gezin naar Amerika, dan kunnen wij zien welke kinderen er in Nederland zijn geboren voordat ze zijn vertrokken. En vaak staat er op zo'n kaart ook waarnaartoe zo iemand is vertrokken. Dat geeft een aanknopingspunt.'

'Je kunt alleen maar vaststellen dat iets er niet is, door al het andere te bewijzen'

OPLICHTERS

Erfgenamenonderzoeker Klaas Zondervan gaat nog een stap verder. Hij heeft contact met verschillende collega's in het buitenland. 'Zij kennen daar de weg, de cultuur en spreken de taal. In Amerika hebben ze geen centraal bevolkingsregister en zijn ze heel sceptisch. Als je daar contact opneemt met iemand en zegt dat er een erfenis is, hangen ze op. Dan denken ze dat ze te maken hebben met een oplichtersbende.' Zo'n geval had Zondervan een tijdje geleden. 'Erfgenamen zijn met de papieren van de Nederlandse notaris naar een bank gegaan. Zelfs daar zeiden ze dat het vals was. Heel bijzonder. Vervolgens hebben ze nooit meer gereageerd. Het is dan van belang dat iemand die de cultuur kent, hen uitlegt hoe het zit.' Een notaris die tegen dit soort obstakels aanloopt, is volgens Zondervan lang

bezig met zo'n onderzoek. En zal er vaak zelf ook niet uitkomen. 'Zo heb ik ook een notaris geholpen die een overlijdensakte in Australië had opgevraagd, drie keer zelfs. Nooit wat van gehoord. Alsof er ergens in de vertaling iets misgaat. Binnen twee weken was ik klaar met die zaak.'

IN DE TAXI

Soms vraagt Zondervan collega's in het buitenland op pad te gaan. Het erfgenamenonderzoek gaat dan wel heel erg op het tv-programma *Spoorloos* lijken. 'Gelukkig gebeurt het niet vaak. Een tijd geleden ging ik aan de slag voor een notaris die een legataris zocht in Guyana. Ik heb daar ook een correspondent. Die is uiteindelijk in een taxi gestapt en naar het laatst bekende adres gereden. En boven

het winkeltje dat hij vond, woonden nog familieleden. Die hebben het adres van de legataris kunnen geven.' Ook Zoeteman-van Pelt heeft van die bijzondere gevallen: 'Ik heb weleens een onderzoek gedaan voor een mevrouw. Zij zocht al ruim twintig jaar naar haar vader die in de jaren tachtig van de vorige eeuw naar Engeland was vertrokken. Nooit meer had zij iets van hem gehoord. Ze voelde zich erg in de steek gelaten. Ik had hem binnen vijf minuten gevonden. Hij bleek al te zijn overleden drie maanden na aankomst in Engeland.'

TE RADE BIJ FAMILIE

Maar hoe ver moet je als notaris gaan met je onderzoek? Zondervan meldt zich met overlijdensakte en volmacht van de notaris in het buitenland, raadpleegt daar het equivalent

van de burgerlijke stand en andere registers. 'In principe is het de taak van de notaris om zo veel mogelijk zekerheid te verkrijgen, dus ook als geen vermoeden bestaat dat er een kind is, moet hij toch onderzoek doen. Als in die registers helemaal niks wordt gevonden, kun je ervan uitgaan dat er in ieder geval geen buitenlandse kinderen zijn. Je kunt alleen maar vaststellen dat iets er niet is, door al het andere te bewijzen.' Sabine Heijning,

ETL[®]
BNA

**ACCOUNTANTS
EN ADVISEURS**

**ALS BRANCHE-ACCOUNTANT VOOR NOTARIAAT EN
ADVOCATUUR BENT U BIJ ONS AAN HET JUISTE ADRES VOOR**

// JAARREKENING EN BOEKHOUDING	// BEDRIJFSVERGELIJKING
// FISCALE AANGIFTEN EN ADVIES	// ONDERNEMINGSPLANNEN
// P&O ADVIES EN SALARISADMINISTRATIE	// FUSIE EN OVERNAME

Uw klanten komen tegenwoordig niet alleen uit Nederland. Door de samenwerking met ETL kunnen wij u buiten de grenzen van Nederland ook van dienst zijn. Waar onze kennis ophoudt, kunnen wij u in contact brengen met een partner-kantoor in het buitenland, waarbij u de kwaliteit kunt verwachten die u ook van ons gewend bent. Zo kunnen wij u nog beter van dienst zijn.

BUREAU NOTARIAAT & ADVOCATUUR

ACCOUNTANCY EN ADVIES IS
ONS TERREIN ADVOCATUUR
EN NOTARIAAT IS UW DOMEIN

OUDE UTRECHTSEWEG 28, 3743 KN BAARN
POSTBUS 1008, 3740 BA BAARN
T 035 693 64 44
E info@ETL-BNA.NL - WWW.ETL-BNA.NL

Wij zoeken een

kandidaat-notaris

voor de personen- en familierechtpraktijk

Deze kandidaat-notaris dient zelfstandig gesprekken met cliënten te voeren en hen verder van A tot Z te begeleiden. Vaardigheid met automatisering binnen het notariaat is een must. Tevens dient hij/zij waarnemingsbevoegd te zijn of op korte termijn waarnemingsbevoegd te worden.

De kandidaat dient te beschikken over een flexibele, ambitieuze en klantgerichte instelling en moet goed in een bestaand team kunnen integreren en werken. De voorkeur gaat uit naar een parttime dienstverband.

Vragen over deze vacature?

Bel voor informatie naar **0541-57 25 25**

Geïnteresseerd in deze functie?

Stuur een sollicitatiebrief met cv naar Notariskantoor Kroezen in Oldenzaal t.a.v. Hans Kroezen: kroezen@notariskantoorkroezen.nl

www.notariskantoorkroezen.nl

Rechtsbijstand aan (kandidaat) notarissen en notariële cliënten

op het gebied van benoemings- en protocol-procedures, notarieel tuchtrecht, dissociaties, aansprakelijkheidsrecht, en notarieel verwante rechtsgebieden, zoals onder meer erfrecht en huwelijksgoederenrecht.

m'n
maaldrink notarissen

Contactpersoon: **Mr G.L. Maaldrink**
Advocaat & Notarieel Jurist (oud-Notaris)
Van Bylandthuis
Benoordenhoutseweg 46, 2596 BC Den Haag
T 070 219 09 09 | M 06 53 163 979
E maaldrink@maaldrinknotarissen.nl
W www.maaldrinknotarissen.nl

Raat notariaat

personeelsadvies

- Vacatures
- Werving & Selectie
- Interim personeel
- (team) Coaching
- Coaching Persoons-toets Benoeming
- HR advies
- Opvolging

www.raatnotariaat.nl

info@raadnotariaat.nl
(055) 576 2669 - 0650522763

deskundig op het gebied van internationaal privaatrecht, is hierover duidelijk: 'Je moet in redelijkheid onderzoek doen.' Zij vervolgt: 'Het probleem is natuurlijk dat je soms ook kunt zoeken naar een speld in een hooiberg. Belangrijk is dus altijd om eerst bij de familie te rade te gaan. Wat weten zij? Vraag daarbij ook standaard naar banden met het buitenland. Heeft iemand daar gewoond of gewerkt, dan is de kans groter dat daar nog een erfgenaam rondloopt.' Volgens Heijning komt het ook voor dat de familie informatie achterwege laat omdat zij de erfenis niet willen delen. 'Vraag de familie een verklaring te ondertekenen waarin staat dat er geen kinderen zijn, althans niet dat zij weten. 100 procent zekerheid heb je nooit. Als je maar goed onderzoek doet, of laat doen.'

NIET ROMMELEN

Tot het vestigingsregisterarchief er is, zoekt Zoeteman-van Pelt vooral via internet. Notarissen adviseert zij niet hetzelfde te doen. 'Een website zoals WieWasWie.nl is nog niet volledig, online stambomen kloppen niet altijd en abonnementen op buitenlandse genealogische websites zijn voor een notaris alleen heel duur. Houd daar rekening mee.' Ook notaris Kroes zegt: 'Ga zelf niet zitten rommelen. Wij hebben als beroepsgroep de neiging alles zelf te willen doen, maar we moeten meer gaan samenwerken met derden. Als ieder een punt van de taart eet, vinden wij die taart allemaal lekker. Zodra ik de punt van een ander opeet, ben ik misselijk. Dat moet je niet willen.' ■

WAT KAN JE DOEN ALS NOTARIS?

Bij vermoeden buitenlandse link

- Maak bij het verzoek om een verklaring van erfrecht ook een afspraak voor een *face-to-face* intakegesprek.
- Doe voordat het intakegesprek plaatsvindt BRP-onderzoek. Let op dat dit register niet altijd volledig is, met name voor personen die uit Nederland weg zijn gegaan.
- Vraag tijdens het gesprek naar buitenlandse activiteiten en familieleden.
- Als er geen link is gevonden, vraag zo nodig de familie om een verklaring te tekenen waarin zij zeggen dat zij niet op de hoogte zijn van mogelijke kinderen/ langstlevenden (en anderen) in het buitenland.

Bij buitenlandse link

- Vraag de familie naar gegevens.
- Vraag de persoonskaart op uit het vestigingsregister bij het CBG.
- Check het niet-ingezetene register van het BRP. Hierin staan gegevens van iedereen die niet in Nederland woont, maar wel een band heeft met de Nederlandse overheid, en van personen die naar Nederland komen, maar hier korter dan vier maanden zijn.
- Schakel hulp in. Hierna wordt het werk voor specialisten.
- Toch zelf verder willen? Zoek nog via internet en kijk op WieWasWie.nl. Houd er rekening mee dat niet alle informatie volledig en betrouwbaar is.
- Probeer aan de hand van deze gegevens zelf contact te zoeken. Let wel op: vaak weet je inmiddels wel dat er een erfgenaam is, maar adresgegevens vinden, kan lastig zijn.
- Schakel alsnog hulp in.

Op zoek naar de juiste collega? Plaats uw vacature in Notariaat Magazine.

Sdu Adverteren

- U adverteert in het officiële orgaan van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB).
- U bereikt daarmee automatisch alle (kandidaat-)notarissen in Nederland.
- U heeft multimediale mogelijkheden d.m.v. gunstige doorplaatsing op Advocatie.nl.

Wilt u meer weten? Vraag onze media-adviseur Martine Aspeslagh:
☎ (0)70 378 0562 ✉ m.aspeslagh@sdu.nl

Meer informatie op sduadverteren.nl

Sdu

oprecht
de beste
keuze

Tijdens de regiobijeenkomsten in maart is gesproken over ethiek en integriteit. Via de zogenoemde DilemmApp kregen (kandidaat-)notarissen dilemma's voorgelegd. Een case ging over een buitenlandse onderneming die zich graag in Nederland wil vestigen, maar verschillende dochterondernemingen heeft in het Midden-Oosten. Er is niks negatiefs te vinden over de onderneming en de betrokken personen, toch voelt het niet helemaal goed. (zie kader voor antwoordmogelijkheden)

Marloes Kempes

**KANDIDAAT-NOTARIS
BUMA | ALGERA NOTARIAAT**

'Uit de casus volgt dat er gevoelsmatig iets niet klopt. Dat is mogelijk, al blijkt niet waarom. Als de reden hiervoor is de dochteronderneming in het Midden-Oosten ligt, lijkt me dit wat kort door de bocht. De wereld wordt steeds kleiner en in die landen kun je uiteraard ook zaken doen. Toch is het in dit geval duidelijk dat er iets niet goed voelt. Met dat onderbuikgevoel moet je uiteraard altijd iets doen. Allereerst betekent dit – vrij logisch natuurlijk – dat er vragen moeten worden gesteld aan cliënt(en). Hiermee bedoel ik niet dat je die vragen moet stellen totdat cliënt

Dilemma: Midden-Oosten

WAT VINDT
U DAAR
NU VAN?

wegloopt (antwoord 3). Wel dat je vragen stelt, waardoor je voldoende zeker bent over de achtergrond en noodzaak van de zaak/opdracht. Ook kan er onderzoek worden gedaan via internet, de Kamer van Koophandel, enzovoorts. Als er na goed onderzoek en vragen stellen feitelijk niets negatiefs te vinden is, kan (en moet!) naar mijn mening de zaak worden behandeld. In het geval er wel negatieve punten worden gevonden die ertoe leiden dat je vindt, dat je de zaak niet kan behandelen, kan de zaak worden afgewezen. Dat hoeft dan niet met een smoes (antwoord 4), maar kan aan cliënt gemeld worden op grond van de geconstateerde negatieve punten. Alleen in het geval je als notaris van mening bent dat je te weinig kennis hebt voor een dergelijke zaak, is het mogelijk de zaak door te verwijzen (antwoord 2). Kortom, als er na onderzoek – dat goed gedocumenteerd moet worden – niets negatiefs blijkt, kan de zaak behandeld worden in het belang van de onderneming (antwoord 1)! •

Yvonne Cox-Vleeshouwers

**NOTARIS BIJ HOFFSPOOR
NOTARISSEN**

'De DilemmApp gaf ons vier opties. Ik zou kiezen voor de derde. Maar dan met een ander slot. Ik zou net zo lang blijven doorvragen totdat we weten – of er in ieder geval van overtuigd zijn – of het een eerlijke transactie is en we niet gebruikt worden voor frauduleuze praktijken. We kijken daarbij naar de manier hoe de opdracht binnenkomt, we zoeken op internet of we informatie kunnen vinden, stellen veel vragen, laten de betrokken personen vooraf op bespreking komen, vragen jaarcijfers op. Als we geen antwoorden krijgen op onze vragen of het gevoel blijven houden dat er iets niet klopt, zeggen we dat we de opdracht niet kunnen aannemen.' •

Egbert Willems

**NOTARIS TER BRAAK WILLEMS -
TWTENTSE NOTARISSEN**

'Ik ga voor het eerste antwoord. Het aannemen van de opdracht impliceert nog steeds dat je de UBO dient te identificeren, dat je nagaat of het landen in het Midden-Oosten betreft waarmee zaken mogen worden gedaan en deze expertise mag je op een middelgroot kantoor verwachten. Voordat er dus voortgang in een dergelijke opdracht komt, zal dat moeten worden onderzocht. En dat onderzoek doe je niet – althans niet uitputtend – vooraf, maar nadat de details van de opdracht verder duidelijk zijn geworden. Als dat vervolgonderzoek andere en minder positieve zaken aan het licht brengt, is het nog vroeg genoeg om een eventueel andere afweging te maken. Het vestigen in Nederland zal waarschijnlijk het oprichten van een Nederlandse rechtspersoon zijn. Hiervoor gelden de normale spelregels waarvoor geen hogere wiskunde is vereist en deze wetenschap behoort op een normaal notariskantoor aanwezig te zijn. Net zo lang doorvragen totdat de onderneming zelf vertrekt of een smoes verzinnen en dienst weigeren vind ik niet chique. Doorvragen doe je als je onvoldoende antwoorden krijgt op relevante vragen, maar je vraagt niet door omdat je de dienst niet wilt verrichten. Een smoes verzinnen, vind ik niet professioneel, terwijl dienstweigering alleen aan de orde is als de opdracht strijdig is met onze regelgeving. Alhoewel een niet-pluis-gevoel onder omstandigheden best een goede raadgever kan zijn.' •

Antwoordmogelijkheden in DilemmApp

1. Het gaat om de belangen van de onderneming, dus we nemen de opdracht aan.
2. We verwijzen de onderneming naar een ander (groter) kantoor.
3. We blijven net zo lang doorvragen totdat de onderneming zelf vertrekt.
4. We verzinnen een smoes (bijvoorbeeld tijdgebrek) en weigeren dienst

Mijn neef regelt straks mijn geldzaken

Dat staat in mijn levenstestament

Dat ik mijn wensen duidelijk heb vastgelegd, geeft me een gerust gevoel. Daarmee behoud ik de regie over mijn leven, ook als ik door ziekte of ongeval belangrijke beslissingen niet meer zelf kan nemen. Bovendien voorkomt het onzekerheid bij de mensen van wie ik hou. Heeft u al een levenstestament? Raadpleeg de checklist op wievandedrie.nl. Of vraag uw notaris om informatie.

Download de
checklist op
wievandedrie.nl

Je regelt het bij de notaris

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

Nora van Oostrom-Streep

Coalities

Als ik dit schrijf, zijn de verkiezingen net achter de rug, is de uitslag bekend en staan we aan de vooravond van een kabinetsformatie waarbij ten minste vier partijen elkaar moeten vinden. Deze vaak moeizame stoelendans doet ergens denken aan de moeite die de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) heeft met het formuleren van de zogenoemde IDS-regels. Met wie mogen notarissen niet samenwerken, met wie wel en onder welke voorwaarden? Advocaten wel, fiscaal juristen en fiscaal economen ook, niet universitair geschoolde belastingadviseurs en accountants niet, octrooigemachtigden (wie?) weer wel.

GEEN GARANTIE

Lange tijd was het ontbreken van een eigen tuchtrecht de reden om accountants te weren, maar ook na het invoeren van tuchtrecht voor accountants is samenwerking niet toegestaan. Ook is het niet toegestaan derde, niet in de IDS-verordening genoemde, personen of partijen aandeelhouder te laten zijn van een praktijkrechtspersoon. De gedachte hierachter is de angst voor bedreiging van de in artikel 18 Wet op het notarisambt vastgelegde onafhankelijkheid en onpartijdigheid. Dit verbod heeft onder meer geleid tot een uitspraak in 2016 van het Hof Amsterdam dat bepaalde dat deelname van Nationale Notaris [een samenwerkingsverband van notariskantoren – red.] in de praktijkvennootschap van een notaris niet was toegestaan. Is dit een goede zaak? Ikzelf ben hier niet uit. Aan de ene kant staat buiten kijf dat de genoemde kernwaarden

Niet in de regels, maar in de ruggengraat

.....

bewaard moeten worden; het zijn juist die elementen (zie ook eerdere columns van mijn hand) die weleens het *unique selling point* van het notariaat kunnen blijken te zijn. Aan de andere kant ben ik van mening dat ook de huidige setting geen garantie biedt voor onafhankelijkheid en onpartijdigheid en dat de waarden te allen tijde door de beroepsbeoefenaar zelf bewaakt moeten worden. Ongeacht diens partners en/of aandeelhouders.

INVESTERINGEN

Reden dat ik dit onderwerp nu aankaart, is dat de juridische markt aan de vooravond staat van grote uitdagingen die enorme investeringen vergen. Investerings die door de kantoren zelf (vrijwel) niet opgebracht kunnen worden. Te denken valt dan met name aan investeringen in technologie, *artificial intelligence* en data-infrastructuur. Voor die investeringen zullen de banken niet klaar staan met leningsfaciliteiten, maar zijn misschien wel externe investeerders te vinden, alleen mag dat niet als dat gepaard gaat met participatie in het kantoor. In het buitenland wordt heel verschillend gedacht over samenwerking/participatie met buitenstaanders. In de Verenigde Staten mogen advocatenkantoren nog geen *private investors* hebben, maar

dat principe lijkt onder druk te staan. Onder meer een bijdrage van gezaghebbend hoogleraar (en oud-advocaat!) Jonathan Molot heeft de discussie daar weer heftig op gang gebracht, terwijl in het Verenigd Koninkrijk onder de *Legal Services Act* de toegelaten *Alternative Business Structures* onder voorwaarden wel mogen participeren in *law firms* of zelf juridische diensten mogen verrichten. Dit heeft er onder meer in geresulteerd dat de *Big Four* accountantsorganisaties juridische diensten zijn gaan verrichten, maar ook dat externe investeerders in grote advocatenkantoren participeren en grote investeringen mogelijk maken.

ETHISCHE STANDAARDS

Betekent dit nu het einde van de onafhankelijkheid van Britse advocaten? Ik denk het niet. Ik denk dat het onzin is te denken dat juristen die buiten een IDS-verband werken per definitie onafhankelijk en onpartijdig zijn, net zo min als samenwerking met accountants automatisch leidt tot een ethisch Sodom en Gomorra. Dat geheimhouding en verschoning gewaarborgd moeten worden, spreekt voor zich, maar buiten dat zitten de kernwaarden vooral in de persoon van de beroepsbeoefenaar. Niet in de regels dus, maar in de ruggengraat. Niet *rule based*, maar *principle based*. Dit noopt tot vertrouwen in de beroepsbeoefenaren en investeren in de ethische standaards. En laat dan de verrassende coalities maar komen! ■

‘Vertrouwen is goed, controle is beter’

Bij de verkoop van 38 HEMA-locaties gingen geen stenen, maar aandelen in de vastgoed-bv's van de hand. Bij de transactie waren investeerders uit verschillende jurisdicties betrokken. Notaris Leon Hoppenbrouwers begeleidde samen met een team van advocaten en kandidaat-notarissen de ingewikkelde deal en maakte honderden documenten. ‘Er waren momenten dat ik me afvroeg: hoe gaan we deze knoop ooit nog ontwarren?’

TEKST Tatiana Scheltema | BEELD Truus van Gog

Het was een deal die vorige herfst in alle vastgoedbladen én daarbuiten werd besproken: de verkoop van 38 HEMA-vestigingen door IEF Capital Berlage Fund aan een consortium van investeerders. In 2005 had IEF Capital het vastgoed, met nog 35 andere objecten – filialen van HEMA, Bijenkorf en Vroom & Dreesmann (V&D) – overgenomen van Vendex KBB, moederbedrijf van het toen al noodlijdende V&D. De 38 HEMA-locaties in kleinere steden en dorpen gingen nu als eerste weer van de hand. Wie de nieuwe investeerders waren bleef onbekend en ook over het bedrag dat over tafel ging werden geen mededelingen gedaan – schattingen varieerden tussen de 250 en 380 miljoen euro. ‘Het was wel grappig om te zien hoe iedereen ging speculeren over hoe de deal in elkaar zat’, zegt notaris Leon Hoppenbrouwers van Allen & Overy. ‘Zeker als je weet hoe het zit.’

SPECIAL PURPOSE VEHICLE

Hoppenbrouwers is *in the know*: hij was vanaf het prille begin bij de transactie betrokken als adviseur van het Londense Crossroads Real Estate LLP, een beleggingsadviseur die investeerders en verkopers in vastgoedtransacties bij elkaar brengt en daarbij optreedt als tussenpersoon. Hoppenbrouwers: ‘Het gebeurt vaak dat men bij de initiële investering de uiteindelijke kopers nog niet op een rij heeft. Het object wordt dan gekocht met een *Special Purpose Vehicle* (SPV), een speciaal daartoe opgerichte rechtspersoon, zodat de uiteindelijke investeerders later kunnen inhaken op

het proces. Onze cliënt ging de koop aan met de bedoeling om er uiteindelijk investeerders in te schuiven en er zelf weer uit te gaan. Daar speelt altijd een kip-en-ei-probleem: de initiële investeerder moet er kopers bij zoeken, maar er zelf ook op tijd weer tussenuit.’

VERTROUWEN

Een complicerende factor was dat Crossroads de transactie met extern vermogen wilde financieren. ‘Om fiscale redenen, gelegen in het Engelse fiscale recht, moest de financieringsverplichting zijn aangegaan voordat de transactie tot uitvoering was gebracht. Best lastig, want als verkoper weet je niet welke afspraken de koper maakt met de bank.’ Anders gezegd: verkoper IEF Capital zou verplichtingen moeten aangaan voor Crossroads, terwijl IEF Capital op dat moment nog niet zeker wist of de transactie zou doorgaan. In zo’n situatie is veel vertrouwen nodig, of heel veel contracten, grinnikt Hoppenbrouwers. ‘Vertrouwen is goed, controle is beter. Lenin zei het al. Dat betekent dat je dit soort afspraken moet verankeren in contracten, en moet zorgen dat als mijn partij zijn verplichtingen niet nakomt, dat voor de verkoper geen gevolgen heeft. Want die wil het best doen,

Dan ga je met elkaar om de tafel zitten om de laatste openstaande punten plat te slaan

maar ook niet de klos zijn omdat de koper zijn verplichtingen niet nakomt.’ Hoeveel documenten er in die fase zijn opgesteld, weet Hoppenbrouwers niet meer precies – véél. ‘Ook zijn alle documenten wel drie keer gewijzigd: omdat het proces werd gewijzigd, de timing veranderde of omdat er nieuwe feiten opkwamen. Dus dan moet je weer nieuwe afspraken maken. Zo is de herfinanciering die moest plaatsvinden niet gelukt en moest er nieuwe financiering worden gevonden met andere voorwaarden. Daarnaast: onze cliënt geeft investeringsadvies. Hij moet dus contracten afsluiten die ervoor zorgen dat de investeerders uiteindelijk de kopers worden.’

EXCLUSIVITEITSFASE

In de lente van 2016 had Crossroads vier investeerders warm gemaakt voor het project, en kregen de Londenaren van IEF Capital groen licht om een due diligence-onderzoek te doen. Hoppenbrouwers en zijn team waren daar nauw bij betrokken. Hoppenbrouwers: ‘Tijdens de exclusiviteitsfase zorg je ervoor dat je als koper goed bent geïnformeerd. Wij kijken of de zaken zoals ze worden voorgesteld ook juridisch kloppen, de technici kijken

naar de gebouwen, de financiële specialisten naar de cijfers. Over dat alles rapporteren we aan de cliënt, die op basis daarvan beslissingen neemt.'

Voorafgaand aan deze 'exclusiviteitsfase' had Crossroads al een indicatief bod uitgebracht en tegelijkertijd met het due diligence-onderzoek begonnen de onderhandelingen over de koopovereenkomst. 'De verkoper stuurt ons dan een eerste versie', vertelt Hoppenbrouwers. 'Maar dat concept is natuurlijk heel erg in hun voordeel, dus sturen wij een *markup* terug: wij zien het liever anders. Zo ging het door tot we elkaar dicht genoeg waren genaderd. Dan ga je met elkaar om de tafel zitten om de laatste openstaande punten plat te slaan.'

Zo'n punt kan zijn: wat te doen als iemand een garantie niet nakomt? 'De oplossing is dan

vaak om een bedrag in depot te geven bij de notaris, dat je kunt aanwenden als er een claim komt. De verkoper kan bijvoorbeeld zeggen dat een pand perfect is onderhouden, maar toch iets hebben verzwegen. Dat is een risico voor de koper, dus maak je afspraken over bedragen in depot zodat je je claim kunt uitoefenen.'

AARDIG STUKJE LOGISTIEK

De *closing* van die initiële transactie was 'een aardig stukje logistiek', aldus Hoppenbrouwers. 'Alle stukken moesten in een bepaalde volgorde worden getekend. Denk aan ontslagbrieven van bestuurders, volmachten, actuele huurschema's, de balansen van de vastgoedvennootschappen, aandelenoverdrachten, hypotheek- en pandakten. Bovendien hadden

al die bv's een naam die samenhang met het verkopende fonds IEF. Die naam ging eraf, dus we hadden ook 38 statutenwijzigingen.' Met de transactie kregen de kopers geen bakstenen in hun bezit, maar een deel van de aandelen in 38 afzonderlijke vastgoed-bv's. Van de eerste 4 kopers haakten er 2 af, dus kwamen er 2 nieuwe partijen bij. En elke nieuwe partij had ook weer nieuwe wensen vanwege toepasselijke wet- en regelgeving. De eerste was een Zwitserse private bank voor vermogende particulieren. 'Zij zaten nog niet in de oorspronkelijke koopovereenkomst, maar namen de rechten en verplichtingen van de uittredende partij over via een Luxemburgse SPV, die aandelen kreeg in de 38 vastgoed-bv's.'

De laatste investeerder was een Israëlisch beleggingsfonds, dat aan strenge regels van de Israëlische beleggingsautoriteiten moest voldoen. 'Dat heeft behoorlijke consequenties', zegt Hoppenbrouwers. 'Investeerders mogen bijvoorbeeld niet hoofdelijk aansprakelijk zijn voor de verplichtingen van mede-investeerders. Maar banken eisen die hoofdelijkheid natuurlijk wel. Die zeggen: zoek maar lekker onderling uit hoe je dat regelt.'

VERZOEK

Toen de deal bijna rond was, had verkoper IEF Capital nog een verzoek: of de rechten uit de koopovereenkomst konden worden overgedragen aan een hogere bv, omdat IEF inmiddels ook de andere panden uit de Vendex-boedel wilde verkopen, en daarbij werd gehinderd door de garanties die voor de verkoop van de 38 HEMA-panden waren afgegeven. 'Dat klinkt simpel, maar dat was het niet: het betekende dat alle documenten weer moesten worden aangepast. Maar dat klusje heeft Robert-Jan Zwaan, hun notaris, geklaard.'

PROCESMANAGEMENT

Heeft Hoppenbrouwers wakker gelegen van deze klus? Niet echt. Een klus als deze vereist vooral gestructureerd denken en procesmanagement, aldus Hoppenbrouwers. 'Op sommige momenten kwamen zóveel problemen samen dat ik me weleens afvroeg: gaan we dit ooit nog ontwarren? Als je op de ene plek drukte, kwam het ergens anders weer omhoog. En dingen lopen toch altijd weer anders dan je denkt. Het blijft schaken, en er zijn altijd een paar zetten die je niet hebt voorzien.' ■

Er zijn verschillende (notarieel-)juridische commissies en samenwerkingsverbanden waar (kandidaat-)notarissen in deelnemen. In *Notariaat Magazine* vertellen ze hierover.

NOTARIS EN MEER

WIE Frank Beks (42), notaris
WAAR Klankbordgroep notarieel pensioen

‘Net zoals in de film’

‘**H**et pensioenfonds moet een professioneel bestuur hebben, goed op de kosten letten en een collectieve verzekering blijven bieden. Dat is een conclusie van de tweede klankbordgroep over het notarieel pensioen, waar ik aan deelnam. Samen met zeven andere (kandidaat-)notarissen uit verschillende delen van het land werd ik om mijn mening gevraagd. Ik ben zeker geen specialist op het gebied van pensioenen, maar toen ik werd uitgenodigd, vond ik dat ik daaraan moest deelnemen. Je hoopt dat de beroepsorganisatie en het pensioenfonds iets aan je mening hebben.’

‘De klankbordgroep is een bijzonder fenomeen. Het is een club mensen die niet zoals bij commissies en issuegroepen vaker samenkomt om over een onderwerp te praten. Wij zijn eenmalig bij elkaar gebracht. Het leek wel een beetje op een film. Wij werden naar een ruimte gebracht. Daarin zat een groot geblindeerd raam waarachter onder andere mensen van de beroepsorganisatie zaten. Een beetje à la CSI. Wij zagen hen niet zitten, maar zij konden alles wat wij bespraken, volgen. Zij wilden kijken hoe wij reageerden, zonder inmenging van buitenaf. Een goede opzet. Wij kregen vragen op een computer te zien. Ook was er een gespreksleider die dieper op punten inging. Ik denk dat onze groep wel van waarde is geweest. We waren het op veel punten eens. De collectieve pensioenverzekering moet blijven. Dan valt niemand tussen wal en schip. Ik denk dat we best tevreden mogen zijn met ons

pensioenfonds, maar het kan wellicht wat flexibeler en professioneler. Daardoor wordt voor iedereen gezorgd. Dat biedt een mooie basis. Als je het allemaal zelf moet regelen, ben je altijd duurder en kariger uit dan met z’n allen. Dan heeft schaalgrootte toch voordelen.’

‘Die bijeenkomst op 8 maart was heel nuttig en voor de deelnemers ook erg leerzaam. Ik denk dat ik er misschien wel meer van heb geleerd dan dat ik heb kunnen bijdragen. Het is een belangrijk onderwerp. Niet alleen voor mij als notaris, maar ook als werkgever. Je wilt toch dat het goed is geregeld voor je medewerkers. In je werkzame leven probeer je een inkomen te verdienen om in je levensonderhoud te voorzien. Als je pensioengerechtigd bent en stopt met werken, moeten het AOW en pensioen daarvoor zorgen.’

‘Het deelnemen aan dit soort initiatieven is heel belangrijk. Ik wil een notaris zijn voor mensen en mijn maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen, want die heb je gewoon als notaris. Dus niet alleen achter het bureau, maar ook daarnaast en erbuiten. Zo neem ik ook deel aan de Friese alliantie die ouderenmishandeling wil tegengaan. Financieel misbruik komt in die doelgroep veel voor. Aan het voorkomen daarvan probeer ik mijn steentje bij te dragen. In mei start de beroepsorganisatie het onderzoek naar het wel of niet behouden van de collectieve pensioenverzekering. Ik verwacht dat veel mensen deelnemen. Zo’n 70 procent moet wel haalbaar zijn.’ ■

‘Dit is niet iets waar je in een opwelling over moet beslissen’

Toekomst notariële pensioenregeling

Betalen voor het pensioen is als het slikken van levertraan. Het is goed voor je, maar het gaat niet van harte. Vandaar dat de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) de vraag om wel of niet de collectieve pensioenregeling te handhaven vooraf laat gaan door een uitgebreide voorlichtingscampagne.

TEKST Peter Steeman | BEELD Truus van Gog

Handhaven of afschaffen, dat is de vraag. Van 8 tot 15 mei wordt aan alle (kandidaat-)notarissen gevraagd een oordeel te vellen over de verplichte collectieve pensioenregeling. De fusie tussen de notariële pensioenfondsen SNPF (Stichting Notarieel Pensioenfonds) en SBMN (Stichting Bedrijfspensioenfonds voor medewerkers in het Notariaat) per 1 maart maakt de discussie over een verplichte aansluiting bij het pensioenfonds weer actueel. Voor de fusie was een wijziging van de Wet op het notarisambt nodig. Bij de behandeling van die wetswijziging kwam vanuit de wetgever de vraag aan de KNB om in het kader van het fusieproces de meningen van de beroepsgroep in kaart te brengen. ‘Aan dat verzoek voldoen we graag’, benadrukt Remco van der Kuijp, KNB-bestuurslid. ‘Een voorwaarde voor zo’n onderzoek is wel dat de leden goed geïnformeerd zijn. Het is niet alleen een kwestie van voor of tegen de regeling zijn, maar ook welke onderdelen goed of slecht worden gevonden. Dit is niet iets waar je in een opwelling over moet beslissen. Daarom bestoken we de leden de komende weken met veel informatie in de vorm van artikelen, e-mails en een webinar over de huidige regeling. Ook hebben we een uitgebreide vraag-en-antwoord-lijst gemaakt, waarin alle voors en tegens worden besproken. Die is in te zien op Notarisnet. Op die manier komt iedereen beslagen ten ijs als hij zijn keuze maakt.’

TAAI

Het is spannend om de beroepsgroep op deze manier naar hun mening te vragen, bekend Van der Kuijp. ‘Het is een taai onderwerp. We merken aan de eerste klankbordbijeenkomsten dat er sprake is van een grote kennisachterstand. Notarissen verdiepen zich onvoldoende in de details van hun pensioenregeling. Daarin onderscheiden ze zich niet van andere burgers. Tegelijkertijd heeft het notarieel pensioenfonds last van een negatief imago. Dat is een erfenis uit het verleden en klopt niet meer. De afgelopen jaren heeft er een professionaliseringslag plaatsgevonden. Dat zie je terug in de resultaten. Vorig jaar heeft de SNPF zelfs twee prijzen van *Het Financieele Dagblad* en verschillende pensioenbladen gewonnen: zilver voor ‘Beste middel-

grote pensioenfonds’ en brons voor ‘Beste obligatiebelegger’. Juist omdat iedereen over pensioenen een mening heeft, is mijn oproep aan de leden: verdiep je in de materie. Het gaat over je toekomstige inkomen. Of het inkomen van je partner en je kinderen. Dit is een goed moment om daarnaar te kijken. Hoe meer leden deelnemen aan het onderzoek, hoe beter we de uitslag in beleid kunnen vertalen.’

BLINDE VLEK

Is dat niet vreemd dat notarissen die toch bekend zijn met estate planning zo weinig weten over hun eigen pensioen? ‘Die blinde vlek herken ik wel’, bekend pensioenjurist en financieel planner Diana Dutilh. Zij is als externe deskundige betrokken bij de projectgroep die de kenniskloof over pensioenen

‘Het is belangrijk niet op basis van een onderbuikgevoel tot een oordeel te komen’

Diana Nutilh

Remco van der Kuip

moet gaan dichten. ‘Ik heb zelf bijvoorbeeld pas sinds vorig jaar een testament, terwijl ik mijn cliënten altijd achter de broek zit om dat tijdig te regelen. Het is als het huis van de schilder dat niet geverfd wordt. Dat gebrek aan kennis kleurt het beoordelingsvermogen van veel notarissen. Het viel mij op dat tijdens de klankbordbijeenkomsten die we met notarissen hebben gehad veel vooroordelen de revue passeerden. Zoals ‘de “huidige” regeling is te duur en brengt te weinig op’. 14.000 euro per jaar is inderdaad een aanzienlijk bedrag, maar voor dat geld krijg je een aantal dingen. Je bouwt een pensioen op. Als je eerder overlijdt, ontvangt de partner 70 procent van het pensioen en je kinderen een wezenpensioen. Je krijgt een aanvulling op het inkomen bij arbeidsongeschiktheid, en als je arbeids-

ongeschikt wordt, hoef je geen premie meer te betalen. En wat de mensen die ontevreden zijn over de opbrengst niet moeten vergeten, is dat het een basisregeling is. Na je pensioen ontvang je 30.000 euro per jaar. Tel daar de AOW bij op en je komt op 40.000 euro. Wie 100.000 euro per jaar verdient en na zijn pensioen uit wil komen op 70 procent van zijn laatstverdiende loon, moet die ontbrekende 30.000 euro zelf financieren.’

ZELFDISCIPLINE

Wat verandert er voor een notaris als de bestaande regeling wordt afgeschaft? Dutilh: ‘Het grootste verschil is de keuzevrijheid. Je bepaalt zelf of en hoeveel je spaart voor je pensioen. Dat doe je in de vorm van een spaar- of beleggingsproduct bij een bank of verzekeraar. De rendementen zijn veel zichtbaarder als je zelf belegt. Maar de verliezen ook. Het is veel volatieler dan een pensioenfonds dat gebonden is aan strenge regels die de regeling heel solide maken. En de verhouding tussen inleg en uitkering is bij commerciële verzekeraars minder gunstig. De uitvoeringskosten van het pensioenfonds zijn de helft van wat commerciële partijen in rekening brengen. De keuzevrijheid vraagt tijd en aandacht maar ook een grote zelfdiscipline. Je moet alles zelf regelen. Het heeft ook verstrekken gevolgen

voor de kandidaat-notaris en toegevoegd notaris. Als er door de werkgever een pensioen is toegezegd in de arbeidsovereenkomst moet diezelfde werkgever voor deze werknemer een aparte pensioenregeling bij een verzekeraar afsluiten. Het is dan immers een onderdeel van het salarishuis. Of je laat de werknemer zelf op zoek gaan naar een nieuwe pensioenregeling. De vraag is of dat niet botst met je zorgplicht als werkgever.’

VANGNET

Naast een praktisch vraagstuk is het ook een principiële afweging: is een pensioen iets wat je collectief moet regelen? Dutilh: ‘Dat is een maatschappelijke discussie. Waarom zou ik als jongere voor een oudere betalen? In een pensioenfonds betaalt iedereen dezelfde premie en bouwt net zoveel pensioen op. Terwijl in werkelijkheid de oudere meer zou moeten betalen omdat met de inleg van de jongere veel langer belegd kan worden. Als je jong en gezond bent, is een individuele regeling misschien goedkoper, maar dan mis je de bescherming van de huidige regeling waarin ook de arbeidsongeschiktheid is geregeld. Als je dat apart moet verzekeren, ben je weer duurder uit. En dan kan het ook nog gebeuren dat je afgewezen wordt voor een overlijdensrisicoverzekering of een arbeidsongeschiktheidsverzekering. In dat geval moet je daar zelf een vangnet voor verzinnen.’

REFERENDUM

Dutilh geeft een tip tot slot. ‘Dit onderzoek voelt voor veel leden als een referendum. Juist dan is het belangrijk niet op basis van een onderbuikgevoel tot een oordeel te komen. Daarom wil ik iedereen op het hart drukken om zorgvuldig naar de details van de pensioenregeling te kijken. Alleen zo kom je tot een keuze die is gebaseerd op feiten en niet op emoties.’ ■

Een ochtend bij
de servicedesk

‘Je moet écht doorvragen’

De servicedesk van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) vormt de spin in het web van alle systemen waarvan het notariaat dagelijks gebruikmaakt. Of eigenlijk: de systemen waar het notariaat niet meer zonder kan. Wie zijn de mensen die u altijd (uit de brand) helpen en waar houden zij zich mee bezig? Een ochtend bij de servicedesk.

TEKST Dorine van Kesteren | BEELD Truus van Gog

‘Goedemorgen, KNB-servicedesk.’ Samme van Rooyen, gezeten achter een desktop met twee grote schermen en een laptop *on the side*, klinkt monter. Geen spoor van de vermoeide toon die servicedeskmedewerkers van internet- en telefoonproviders nogal eens tentoonspreiden. Hij heeft een medewerker van een notariskantoor aan de lijn die een probleem heeft met Elektronische Communicatie Hypotheken (ECH), het systeem dat voorziet in de berichtenuitwisseling tussen hypotheekverstrekkers en notariskantoren.

Van Rooyen gidst de beller door het gesprek. ‘Begrijp ik het goed? Wil de bank dat u een aantal losse zaken bundelt tot één zaak? Waar loopt u daarbij precies tegenaan? Laten we afspreken dat u eerst alle vereiste gegevens in de velden invult, en dat we vervolgens nog even contact hebben. Eventueel kijk ik dan met u mee via TeamViewer, een programma waarmee we op afstand de pc overnemen.’

KANTOORCERTIFICAAT

Aan de overkant heeft zijn collega Samira Laarabi een notaris aan de lijn die is overgestapt naar een ander kantoor. Dit is echter nog niet doorgevoerd in de ledenadministratie

van de KNB. Het kantoorcertificaat – vereist om toegang te krijgen tot het Platform Elektronische Communicatie (PEC) – spoort nu niet met zijn individuele protocolnummer. En nu krijgt hij steeds foutmeldingen als hij digitaal akten wil verzenden. Geduldig probeert Laarabi de relevante feiten boven tafel te krijgen. Ze vraagt de beller om heel even te wachten en neemt contact op met de ledenadministratie. Een misverstand, zo blijkt, omdat de kantoorwisseling nog niet definitief was bevestigd. ‘Als u ons nu een mail stuurt met de bevestiging, wordt de wijziging binnen 24 uur doorgevoerd.’

ELEKTRONISCHE COMMUNICATIE

De servicedesk van de KNB helpt notariskantoren die problemen ondervinden bij het gebruik van het PEC-platform. Via dit beveiligde platform wisselen notarissen informatie uit met onder meer de basisregistratie

Samira Laarabi, Samme van Rooijen en de nieuwe servicedeskmedewerker Janne Princen (voorgond)

‘Mensen zoeken bij ons vaak de bevestiging’

personen, het Centraal Testamentenregister, het verificatie- en identificatiesysteem, ECH en het centraal digitaal repertorium (CDR). Via het CDR versturen kantoren akten, repertoriumregels en aangiften digitaal naar de Belastingdienst.

De servicedesk heeft drie medewerkers: Van Rooyen – ruim twee jaar in dienst – Laarabi – zes dienstjaren – en de vandaag wegens ziekte afwezige Brian Bouterse. Zij zijn de hele werkweek minimaal met zijn tweeën aanwezig, ook in vakanties. De telefoon rinkelt niet onophoudelijk, maar wel vaak. Vooral op maandag en donderdag, de drukste dagen van de week. Tussen de telefoontjes en mailtjes van de notarissen door fungeren Laarabi, Van Rooyen en Bouterse intern op het KNB-kantoor ook nog als ‘fikser’ van allerhande computer- en printerproblemen.

MEEDENKEN

Ze stellen zich anders op dan ‘gewone’ servicedeskmedewerkers, aldus Van Rooyen. ‘Wij werken voor de leden en dan past klant-vriendelijkheid. Het is niet voldoende om simpelweg een stappenplan door te lopen, je moet écht doorvragen. Alleen al omdat sommige kantoren een eigen softwareleverancier hebben geïntegreerd met bijvoorbeeld het CDR, en andere met een webapplicatie werken.’ Laarabi: ‘Soms bellen mensen met een probleem waarvoor ze strikt genomen bij hun softwareleverancier moeten zijn, maar ik wil dan best even voor hen contact opnemen met dat bedrijf om het probleem te bespreken.’ Van Rooyen: ‘Zo voorkom je een “kastje naar de muur-gevoel”’.

Meedenken, daar gaat het om. Van Rooyen: ‘Zo had ik eens een klein kantoor aan de lijn,

dat beschikte over slechts één *token* om een digitale handtekening te zetten. De notaris wilde een akte verzenden naar de Belastingdienst, maar het *token* werkte niet. Toen heb ik voorgesteld om te kijken of zijn waarnemer misschien de stukken digitaal kon ondertekenen. En ook om de Belastingdienst te informeren over de reden van de vertraging. Dat kan door in het notitievelde van het CDR te vermelden dat je er alles aan gedaan hebt om de akte op tijd aan te leveren: de eigen systeembeheerder ingeschakeld, ons ingeschakeld, de waarnemer benaderd, enzovoort.’

STEEDS DRUKKER

Omdat in het notariaat steeds meer papieren processen worden geautomatiseerd, krijgen de servicedeskmedewerkers het steeds drukker. Daardoor blijft er minder tijd over voor hun beheertaken. Dit is een van de redenen dat de KNB momenteel nadenkt over een slimme, online vragenlijst waarop notarissen en hun medewerkers snel en simpel een antwoord

kunnen vinden. Laarabi: ‘Wij worden bijvoorbeeld heel vaak gebeld door mensen die hun wachtwoord zijn vergeten. Dan denken ze dat wij hier een lijst hebben met alle wachtwoorden, maar dat is natuurlijk niet van deze tijd. Bovendien kan iedereen zelf een wachtwoord-reset doen. Iets anders is, dat mensen denken dat wij in ECH de documenten versturen. Maar dat doen wij niet – dat doen de banken.’ Van Rooyen: ‘Vaak staan de antwoorden ook in de handleiding of de veelgestelde vragen bij de applicaties. Maar dan zoeken mensen bij ons toch nog de bevestiging. De meeste mensen vinden het bijvoorbeeld ook heel fijn als wij TeamViewer gebruiken.’

DIGIBETEN

Of notarissen digibeten zijn? Van Rooyen en Laarabi lachen. ‘Dat verschilt heel erg per kantoor. De grotere kantoren hebben vaak wel een of meerdere medewerkers die zich hier specifiek op toeleggen.’ Soms krijgen ze te maken met bellers die geen moeite doen om hun chagrijn en frustratie te verbergen. ‘Dat hoort erbij en daar leer je mee omgaan. Het is belangrijk om altijd rustig te blijven. Vaak zeggen mensen aan het einde van het gesprek dat het niet persoonlijk bedoeld was’, zegt Laarabi. Van Rooyen: ‘De stress komt vaak voort uit de tijdsdruk. Notariële akten moeten uiterlijk de eerstvolgende werkdag worden ingeschreven in het repertorium van het CDR.’ Hij maakt zijn zin af, Laarabi haalt nog snel koffie en dan moeten ze weer verder. De telefoon rinkelt. ‘Goedemorgen, KNB-servicedesk.’ ■

DE MEEST GESTELDE VRAGEN

- Met stip op één: help, ik ben mijn wachtwoord kwijt! De servicedesk houdt geen lijst met wachtwoorden bij; een wachtwoordreset kunt u zelf aanvragen in het inlogscherf van NotarisNet.
- Waarom lukt het niet om me in te schrijven voor een cursus op MijnKNB.nl? Veel mensen loggen in op het PEC-platform via het algemene kantooraccount, omdat dit standaard zo staat ingesteld. Maar u moet ingelogd zijn met uw *persoonlijke* account om u te kunnen inschrijven voor cursussen.
- Hoe vraag ik een vaste waarnemer aan op MijnKNB.nl? Eerste stap: inloggen met persoonlijk of algemeen account, achternaam of geboortedatum waarnemer invullen, naam selecteren, protocolnummer waarnemer verschijnt. Tweede stap: beoogde waarnemer logt in en stemt in met aanvraag. Derde stap: protocolhouder logt in en stemt in met aanvraag. Vierde stap: Kamer voor het notariaat keurt de aanvraag goed of af.

INTERACTIEVE VRAGENLIJST IN DE MAAK

De medewerkers van de servicedesk merken dat vaak dezelfde vragen over het PEC-platform en de bijbehorende applicaties terugkomen. Daarom werkt de KNB aan een vragenlijst voor op de website van de KNB. Alle antwoorden overzichtelijk op een rij, met heldere stappenplannen en *printscreens* ter verduidelijking. Momenteel worden de belangrijkste onderwerpen geïnventariseerd. De vragenlijst wordt een interactief instrument, dat steeds kan worden aangepast aan de wensen van de gebruikers.

AKSOS

- Administratie
- Salarissen
- Belastingen
- Rapportages
- Accountancy
- Advies

H.R. de Velde Harsenhorst FA
drs. K. de Lange AA

AKSOS Financial Services

Voor notariaat en advocatuur...
...flexibiliteit in capaciteit

Groningen - Leeuwarden - Zwolle
www.aksos.nl - afs@aksos.nl - Tel. 038-4524280

DÉ VERZEKERINGSSPECIALIST VOOR NOTARIAAT EN ADVOCATUUR

Ron Borgdorff is verzekeringsspecialist voor notarissen, advocaten en vrijgevestigde juristen. Ron kent de specifieke risico's van deze juridische beroepsgroepen. Met ruim 25 jaar ervaring staat hij borg voor een persoonlijk, gedegen advies op maat en korte lijnen.

U wilt een financieel adviseur met verstand van úw zaken?

Neem contact op voor een afspraak.
Bel 033-20 35 000 of mail naar
ron@ronborgdorff.nl

WWW.RONBORGDOORFF.NL
van Boetzelaerlaan 24H
3828 NS Hoogland

RON BORGDOORFF
FINANCIEEL ADVISEUR VOOR
NOTARIAAT & ADVOCATUUR

VERZEKERINGEN ZOWEL ZAKELIJK ALS PARTICULIER OA:
BEROEPS- EN BEDRIJFSAANSPRAKELIJKHEID • GELD- EN FRAUDE
• ARBEIDSONGESCHIKTHEID • RECHTSBIJSTAND • RECONSTRUCTIE

“Een cliënt helpen of
een goede verzekering
selecteren? Ik weet wel
wat ik het liefste doe.”

verzekeringen + pensioenen + persoonlijke ontwikkeling + kantoorartikelen + automatisering en telefonie

In de drukte van alledag staat uw hoofd wel naar andere dingen dan verzekeringen, pensioenen of kantoorartikelen. Toch zijn ook deze zaken onlosmakelijk verbonden met het runnen van een notariatskantoor. Balieplus heeft de keuze voor u makkelijk gemaakt: al onze diensten en producten zijn geselecteerd op hun geschiktheid voor juridisch dienstverleners én hun medewerkers. En als lid – dat bent u via KNB – profiteert u van nog veel meer voordelen. Meer weten? Bel 070 205 9180, mail naar info@balieplus.nl of kijk op onze website.

balie⁺

laat je notaris zijn

notaris.balieplus.nl

De kandidaat-notaris '3.0'

Het is vandaag 25 maart 2050. Waar ik vroeger gewekt werd door de wekker, heb ik nu een tijdchip in mijn arm waardoor ik op de juiste tijdstippen wakker wordt. Na mijn automatisch (door de keuken-machine) gegenereerde ontbijt spring ik op mijn 'duurzame' fiets. De route is aangenaam rustig, nu sinds een aantal

Via vingerafdrukken wordt de handtekening gezet

jaren auto's via luchtbanen moeten rijden. Eenmaal aangekomen bij kantoor, een designpand in het bedrijfscentrum (winkelcentra bestaan niet meer), plaats ik mijn fiets op de rolbaan die ervoor zorgt dat deze netjes op een vrije plek wordt gestald.

SPRAAKHERKENNING

De deur van kantoor opent zich automatisch zodra ik mijn ogen voor de camera houd. Ik bedenk me op welke flexplek in onze lichte centrale werkruimte ik zal plaatsnemen. Via de spraakherkenning start ik mijn eigen 'Apple to Go' op (computers kennen we niet meer) en begin ik de werkdag met het beluisteren van de videoboodschappen. Voor een aantal cliënten spreek ik (in hun elektronische cliëntendossier) een beveiligde

boodschap in. Mijn ControlApp herinnert mij eraan dat ik bij een aantal cliënten die dag persoonlijk langsga. Ook al leven we in 2050 en zijn papieren dossiers en akten uit de gratie geraakt, een persoonlijk gesprek blijft een van mijn werkzaamheden.

PLASMASCHERM

Mijn collega's druppelen ondertussen een voor een binnen. Vaste werktijden kennen we niet meer. Via mijn Apple-intercom krijg ik door dat mijn cliënten in een van de door hen (via onze agenda-app) gereserveerde spreekruimten zijn gearriveerd en de koffie door onze robotohulp is geserveerd. Mijn collega heeft inmiddels op een groot plasmасhерm de tekst (van wat vroeger een akte heette) geprojecteerd. We scrollen erdoorheen en nadat ik aan mijn adviesplicht (de term 'Belehrung' is afgeschaft) heb voldaan, wordt via vingerafdrukken de handtekening gezet. De volgende afspraak heb ik met een cliënt in het buitenland. Via Hotline (een soort Skype) heb ik contact en geef ik aan dat ze via een code kunnen inloggen op hun elektronisch cliëntendossier en de werkzaamheden kunnen volgen.

BLOCKHEADERS

Na een door de Digitale Keuken gebrachte kantoorlunch, vertrek ik naar een andere flexplek waar ik intervisie heb met medekandidaten. Juist omdat ik zoveel 'digitaal' werk, ben ik erg gesteld op deze vertrouwelijke gesprekken. Gelukkig gaan ze niet meer (zoals vroeger) over de 'lage notaristarieven' nu in het hele notariaat op basis van dezelfde uurtarieven wordt gedeclareerd. Daarnaast begeleid ik als mentor in de regio startende kano's. Mijn laatste afspraak heb ik op kantoor samen met de – tevens op ons multidisciplinaire kantoor werkzame – fiscalist en psycholoog in verband met een lastige (financiële) boedelafwikkeling. Nadat de blockheaders hebben bevestigd in welke volgorde de blockchains zijn geregistreerd, is ook deze transactie afgewikkeld.

FIETSPLEIN

Tot slot wikkel ik, nu ik gevraagd ben de salarishuizen te 'beheren', de voor iedere jurist toekomende vergoeding af via blockchain en vertrek ik met een voldaan gevoel op mijn – door het fietsplein klaargezette – fiets. Onderweg bedenk ik me of ik vanavond nog even thuis inlog op mijn NieuwsApple of koffie zal gaan drinken bij een cliënte (120 jaar oud!) die verhuisd is naar het verzorgingstehuis. Dat laatste stond (helaas?) niet in mijn agenda-app maar voelt wel goed om te doen ... ■

Nienke Westerhof,
kandidaat-notaris bij
Kuhlmann Hulshof en
De Kok notarissen

A full-length portrait of a woman with short brown hair, smiling slightly. She is wearing a light grey, long-sleeved, knee-length dress with a subtle pocket on the left side. A vibrant, multi-colored patterned scarf is draped around her neck, and she holds the ends with both hands in front of her. She is also wearing dark grey pointed-toe pumps. The background is a solid, deep purple. The text "Ready, able and willing" is overlaid in a white, elegant serif font across the middle of the image.

Ready, able and willing

'Je leeft maar één keer'

Notaris Fineke van Leusen gooide het roer om en werd coach. Nu helpt zij oud-collega's en anderen weer de balans in hun leven te vinden.

TEKST Henriette van Wermeskerken | BEELD Truus van Gog

Jarenlang heb ik als notaris gewerkt. De laatste tijd was ik vaker moe, had weleens een pijntje of een kwaaltje. Niets bijzonders. Ik ging wat eerder naar bed en slikte extra vitaminen. Dan ging het wel weer. Tot ik op een ochtend in 2014 wakker werd en wist: ik kan niet meer. Mijn energie was op, helemaal op. Ik begreep dat ik een burn-out had. Achteraf vraag ik me af hoe het zo ver heeft kunnen komen. Toen zag ik de signalen niet. Dat herken ik inmiddels ook bij andere mensen die in een burn-out terecht komen. Nu besef ik: het lichaam liegt niet. Wie meer energie weggeeft dan hij krijgt, raakt in een neerwaartse spiraal. Er brak een periode van verplichte rust aan. Daar was ik toen niet blij mee, maar ik zag wel in dat ik teveel van mijzelf gevegd had en dat het echt anders moest.'

PRAKTIJK

'Toen ik in 1989 begon als kandidaat-notaris bij Trip notarissen in Almere, was die stad fors aan het uitbreiden. Er werden veel huizen gebouwd en wij deden veel transporten. Ik voerde een algemene praktijk en heb mij later gespecialiseerd in het familierecht. Ik heb altijd genoten van het vak. Na tien jaar, in 2000, werd ik als notaris benoemd. Net na het vrijgeven van de tarieven. Geen gemakkelijke periode om als ondernemer te starten. De tarieven lagen onder druk en de vrije vestiging was een feit. We werkten heel hard. Mijn leven was rijkelijk gevuld, want ik had naast mijn drukke baan drie jonge kinderen. Behalve aan mijn gezin en mijn kantoor besteedde ik ook tijd aan sociale contacten, muziek en sport. Ik speel al vele jaren altviool in een groot symfonieorkest dat regelmatig optreedt en waarmee ik ook weleens op tournee ga.

Verder schaatste ik eens in de week. Officieel werkte ik niet fulltime, maar in de praktijk wel. Zo gaat dat.'

VERANDEREN

'Dát wil ik doen, dacht ik toen ik tijdens mijn burn-out met een coach sprak. Mensen helpen om in te zien wat goed gaat en wat minder goed gaat, waardoor de balans zoek raakt. Uiteindelijk heeft mijn verplichte rustperiode acht maanden geduurd. Toen ben ik weer aan de slag gegaan, en tegelijkertijd een opleiding tot coach gaan volgen. Om te kijken of dat echt iets voor mij was. Dat bleek het geval. Als notaris heb je veel met mensen te maken, dat heb ik ook altijd mooi aan het vak gevonden. Als coach heb je dat ook, maar op een heel andere manier. De notaris geeft advies. De coach adviseert niet, maar zet mensen in hun kracht. Je zorgt dat mensen er zelf achter komen wat goed voor ze is. Dat doe je door veel vragen te stellen. De juiste vragen. Een coach slaat een brug tussen waar iemand is en naar waar hij of zij naartoe wil. Coaching werkt pas als de te coachen persoon *ready, able and willing* is om te veranderen. Ik ben heel blij met mijn stap!'

BEWUST

'Ik heb een gedegen, erkende opleiding tot coach gevolgd. Daarna heb ik een masterclass-programma gedaan om groepen te begeleiden. Ook ben ik mediator en geregistreerd intervisie-begeleider bij de vFAS, een vereniging van advocaten die gespecialiseerd zijn in het personen- en familierecht. Iedereen kan zich coach noemen, maar ik streef een hoge professionele standaard na, zoals ik ook altijd in het notariaat heb gedaan. Daardoor kan ik een laag dieper gaan. Nu heb ik mijn eigen bedrijf

'Bewust aan zet'. Die naam geeft aan dat ik mensen ervan bewust wil maken waar ze staan en van de keuzes die ze hebben. Als je iets in je leven wilt veranderen, begint dat bij jezelf. Je leeft maar één keer, dus geniet ervan. Dat is mijn motto. Ik werk op verschillende locaties. Ook neem ik mensen mee naar buiten en praten we terwijl we wandelen. Dat werkt goed, het geeft lucht en ruimte.'

ERVARING

'Ik richt mij op drukbezette notarissen, rechters en advocaten. Ik zorg dat ze goed in hun vel zitten, zodat ze met energie, plezier en passie hun werk kunnen doen. Want daar schort het weleens aan. Als notaris ben je vooral vakinhoudelijk opgeleid. Het is belangrijk te reflecteren op je eigen functioneren, want het is een zwaar vak. Je hebt veel verantwoordelijkheden en je moet altijd alert zijn. Onderdeel van mijn coaching is MBTI, de Myer-Briggs Type Indicator. Het geeft mensen op een gemakkelijke manier inzicht in hun voorkeursgedrag en dat van een ander. Zo kom je erachter wat je aan elkaar kunt hebben, in plaats van elkaar in de weg te zitten. Onlangs heb ik een workshop ontwikkeld over het gebruik van de MBTI in mediation. Ik geef trainingen daarover op het jaarcongres van de vFAS. En ook voor de KNB. Het is prettig met notarissen en andere juristen te werken. Ik ken die wereld en kan me gemakkelijk inleven. Mijn ervaring komt goed van pas.' ■

'Je moet je inzetten voor dit mooie vak'

Marc Robbers

NRS

Na vijf jaar draagt scheidend NRS-voorzitter Willem van Delft het stokje over aan zijn opvolger Marc Robbers. Sinds januari is Robbers officieel in functie. Een belangrijk thema dat hij erft van zijn voorganger is de kwaliteitsverbetering van de leden. 'We willen dat het lidmaatschap van de NRS echt een keurmerk wordt.'

| TEKST Peter Steeman

Voor de oud-voorzitter biedt het afscheid de gelegenheid terug te blikken op de vijf jaar die de NRS inmiddels bestaat. Wat ziet hij als een belangrijke prestatie? 'In de eerste plaats dat er binnen het notariaat specialistenverenigingen als de NRS zijn gekomen. Notarissen zijn altijd een soort huisarts geweest die alles deden. Maar een huisarts laat je ook geen openhartoperatie uitvoeren. Datzelfde geldt voor het notariaat. Ook wij hebben naast generalisten behoefte aan specialisten. Dat sloot in 2012 mooi aan bij de plannen van het nieuwe KNB-bestuur. Je kunt zo iets niet doen zonder dat je daarbij vanuit de KNB gesteund wordt. Anders heb je geen draagvlak. De eerste jaren zijn we binnen de NRS bezig geweest met het grondwerk. Je bouwt zo'n vereniging geleidelijk op. Het duurt even voor alle neuzen dezelfde

'We willen de achterban meer in beweging krijgen'

kant op wijzen. De vereniging functioneert nu. Er is een goed secretariaat. We organiseren prachtige congressen.'

RESERVOIR

Marc Robbers hoefde niet lang na te denken toen hij gevraagd werd voor de functie. 'Je moet je inzetten voor dit mooie vak.' Hij liep het afgelopen halfjaar al mee om vertrouwd te raken met de voorzittershamer. Wat hem opviel, is de actieve rol die een relatief klein aantal leden vervult. 'Dat zie je ook bij andere specialistenverenigingen. Er ligt veel op het bordje van de bestuursleden. Daarom willen we de achterban meer in beweging krijgen. Als de politiek ons om een advies vraagt, moeten we over een ruim reservoir van leden kunnen beschikken waar we uit kunnen putten. Een van de manieren waarop we dat willen realiseren, is door de kwaliteitseisen anders in te vullen. Onder leiding van Willem is daarvoor al belangrijk werk verricht. Zo is er een nieuw reglement kwaliteitseisen aangenomen. Als onderdeel daarvan zijn NRS-leden verplicht

een keer per jaar deel te nemen aan een regionale bijeenkomst waarbij naar aanleiding van een eerder gevolgde cursus een casus moet worden uitgewerkt. Op 4 april is de eerste met retentierecht als onderwerp.'

WEERBARSTIG PROCES

Het streven naar kwaliteitsverbetering was de afgelopen jaren een weerbarstig proces, herinnert Van Delft zich. 'Je hebt onder de leden heel geleerde collega's. Ze vormen een kleine voorhoede, veelal afkomstig van grote kantoren, waarop vaak een beroep wordt gedaan voor het geven van cursussen, het schrijven van basiscontracten of om te publiceren in vaktijdschriften. Het is lastig om ze gemotiveerd te houden wanneer ze steeds voor die rol gevraagd worden. Daarnaast heb je een groep die vooral uit volgers bestaat. Die tweedeling kun je alleen opheffen als je meer werk maakt van de specialisatie. Het eerste plan dat we daarvoor in samenwerking met de Wetenschappelijke Advies Raad van de NRS hadden opgesteld, werd door de leden afgeschoten. Ze vonden het te schools. Daarna hebben we een tweede voorstel geschreven, waarin we het hebben aangevuld met praktijkgerichte bijeenkomsten. Dat nieuwe voorstel heeft het wel gehaald.'

LANDEN

Wat zijn de plannen voor de toekomst? Robbers: 'Groeï van de vereniging is geen doel op zich. We focussen vooral op kwaliteit. De leden hebben de kwaliteitseisen overgenomen, maar nu moet het nog landen. Men was gewend om PE-punten te halen in cursussen en een deel van hun tijd te besteden aan onroerendgoedzaken. Nu ligt de lat hoger. Ze hoeven geen examen af te leggen, maar ze worden wel beoordeeld op hun deelname aan de regionale bijeenkomsten. De leden moeten het vanzelfsprekend gaan vinden dat het lidmaatschap van de NRS verplichtingen met zich meebrengt. We willen daar ook zeer gespecialiseerde opleidingsinstituten bij in gaan schakelen. De middelen zijn er om die stap te zetten. Het zou mooi zijn als de markt over vijf jaar de notaris met een NRS-lidmaatschap ziet als een keurmerk.' ■

VERENIGINGSNIEUWS

STICHTING IT-NOTARIS

Training startcompetenties

De eerste cursus startcompetenties voor de IT-notaris heeft plaatsgevonden. De cursus is bedoeld om nieuwe IT-notarissen vertrouwd te maken met enkele beproefde producten, die IT-notarissen direct kunnen aanbieden. Maar ook huidige IT-notarissen of hun kandidaat-notarissen kunnen de cursus gebruiken als opfriscursus. De cursus wordt voor nieuwe IT-notarissen afgesloten met een toets.

Dagrandsessies

Afgelopen jaren is geregeld nagedacht over de marketingaanpak van het IT-productportfolio van de IT-notarissen. Er zijn allerlei hulpmiddelen ontwikkeld die IT-notarissen hierbij ondersteunen. Er zijn verschillende voorbeelden van succesvolle activiteiten. Omdat deze aandacht verdienen en omdat het goed is om ideeën uit te wisselen, zijn een tweetal workshops (dagrandsessies) ingepland met en voor IT-notarissen. De eerste sessie was op 14 maart. Het is de bedoeling dat de workshops een aantal zaken gaan opleveren. Zoals *awareness* bij de IT-notarissen op het punt van marketing, sales en hulpmiddelen, bijvoorbeeld in de vorm van aanvullende checklists en standaard bepalingen voor gebruik in bijvoorbeeld een levenstestament. Ook moet er promotiemateriaal komen, de algemene brochure worden geactualiseerd en een plan voor ondersteuning van individuele kantoren worden gemaakt.

Werkgroepen

De werkgroepen zijn weer ingedeeld en ingepland. Er zijn momenteel vijf werkgroepen: marketing (algemeen), marketing (symposium), opleidingen, modellen en innovatie. Werkgroepdeelnemers zijn verplicht voor de IT-notarissen, net zoals het voldoen aan de kwaliteitscriteria.

VASN

VASN zet rol agri-notaris bij kavelruil op de kaart

Een van de onderwerpen die veelvuldig op de agenda van een agri-notaris staat, is kavelruil: lokaal, provinciaal en soms zelfs internationaal. De leden van de VASN hebben door de jaren heen veel ervaring met het landinrichtingsinstrument opgebouwd. Deze ervaring leert dat er verschillen zijn in de wijze waarop provincies en kavelruilbureaus een kavelruil begeleiden. Reden waarom het bestuur van de VASN heeft besloten tot het organiseren van een themamiddag. Deze was op 8 februari in Amersfoort. Veel provincies en kavelruilbureaus waren aanwezig en ook deskundigen van het Kadaster. Het was een zeer vruchtbare bijeenkomst waarin veel kennis is uitgewisseld. Er zijn praktische zaken en mogelijke oplossingen besproken. Kortom, een succes dat zeer zeker een vervolg krijgt. Wilt u meer informatie, neem dan contact op met het secretariaat: info@vasn.nl.

VMN

Website vernieuwd

Op 22 maart is de vernieuwde website van de VMN live gegaan. Deze site is volledig *responsive* en daarmee goed toonbaar op elk formaat scherm. De nieuwe website heeft een frissere *look* gekregen en is in overeenstemming gebracht met de nieuwe huisstijl van de VMN. Ook is de zoekfunctie uitgebreid, waarmee naar een VMN-notaris in de buurt kan worden gezocht. Elke bij de VMN aangesloten notaris heeft de mogelijkheid om via het ledennet een uitgebreid profiel aan te maken. Zo heeft een bezoeker van de site direct een beeld van de betreffende notaris en wordt de keuze voor een notaris-mediator daarmee gemakkelijker.

CURSUSSEN

EPN

Congres Familie en vermogen

11 mei 2017

EPN-congres te Utrecht met als thema: Familie en vermogen, het familievermogensrecht vanuit verschillende kanten belicht. Op deze dag worden de laatste ontwikkelingen in het familievermogensrecht besproken vanuit het perspectief van verschillende families: de agrarische familie, de oudgeldfamilie, de *patchwork family*, de ondernemende familie en de nieuwe familie zullen daarbij als uitgangspunt worden genomen. Meer informatie en aanmelden: www.epn-notaris.nl

NRS

Najaarscongres

26 september 2017

Professor mr. Steven Bartels (RU Nijmegen) is de spreker tijdens het najaarscongres van de NRS. Over de inhoud van zijn voordracht volgt nog nadere informatie.

STICHTING IT-NOTARIS

Opleidingsdag IT-notaris

17 mei 2017

Symposium IT-notaris

7 november 2017

Ook geïnteresseerde (kandidaat-)notarissen, die nog geen IT-notaris zijn, zijn welkom op deze opleidingsdagen. Aanmelding kan via www.it-notaris.nl/261/opleidingsdagen of door middel van een mail naar info@it-notaris.nl.

VMN

Cursus Mediation en MBTI

21 september 2017

Wat kan het gebruik van dit wereldberoemde instrument voor het vaststellen van je persoonlijke stijl voor de mediator betekenen? De cursus wordt gegeven door mr. Fineke van Leusen (www.bewustaanzet.nl) en vindt plaats in Soesterberg. Meer informatie: www.vmn-notaris.nl

In deze rubriek beantwoordt een panel van in- en/of externe deskundigen allerlei vragen van (kandidaat-)notarissen. Die kunnen gaan over arbeidsvoorwaarden, verzekeringen, de notariële praktijk of een ander onderwerp. De experts zijn:

Corrie Heck

| juridisch adviseur KNB

Jacco Sjerps

| juridisch adviseur KNB

Leo Draaisma

| adviseur proces-
optimalisatie KNB

Jolanda Storm

| adviseur juridische zaken
en procesoptimalisatie KNB

Wat is verschoningsrecht?

Corrie Heck: ‘Door het verschoningsrecht kunnen burgers erop vertrouwen dat zij de notaris vrijelijk kunnen raadplegen. De notaris heeft een geheimhoudingsplicht die in principe ten opzichte van iedereen geldt. Om te voorkomen dat de notaris vertrouwelijke informatie aan de rechter of de Belastingdienst moet prijsgeven, heeft hij een (wettelijk) verschoningsrecht. Door het verschoningsrecht kan de notaris weigeren vragen van de rechter en de Belastingdienst te beantwoorden die betrekking hebben op informatie die onder de geheimhoudingsplicht valt. Zonder het verschoningsrecht zou de geheimhoudingsplicht illusoir worden. Ten opzichte van de tuchtrechter geldt het verschoningsrecht begrijpelijkerwijs niet. Door het verschoningsrecht heeft de notaris een vertrouwensfunctie waarmee hij zijn juridische hulptaak kan uitoefenen. Het verschoningsrecht is daarmee van essentieel belang voor het behoud van onze rechtsstaat.’ ●

Waarom is het verschoningsrecht veel in het nieuws?

Corrie Heck: ‘In het kader van de herziening van het Wetboek van Strafvordering wordt gewerkt aan een codificatie van bestaande jurisprudentie op het gebied van het verschoningsrecht. Daarnaast is de inmiddels oud-staatssecretaris van Financiën van plan het verschoningsrecht ten opzichte van de Belastingdienst in te perken. De Belastingdienst en het Openbaar Ministerie (OM) vinden dat het verschoningsrecht te ver

Hoezo fiscaal verschoningsrecht?

Jacco Sjerps: ‘Het verschoningsrecht ten opzichte van de Belastingdienst wordt soms aangeduid als fiscaal verschoningsrecht. Maar het verschoningsrecht ten opzichte van de Belastingdienst is niet anders van karakter dan het verschoningsrecht ten opzichte van de rechter. Het gebruik van de terminologie “fiscaal verschoningsrecht” kan daarom beter worden vermeden. De Belastingdienst heeft geen bijzondere positie ten opzichte van functioneel verschoningsgerechtigden, zoals de notaris. Het verschoningsrecht geldt juist ook tegenover overheidsinstanties, zoals de Belastingdienst. Cliënten moeten ook aanspraak kunnen maken op rechtsbescherming in fiscale zaken.’ ●

wordt opgerekt, waardoor zij er bij de opsporing van strafbare feiten en bij de belastingheffing last van hebben. De Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie en de Nederlandse Orde van Advocaten zien geen aanleiding tot inperking van het verschoningsrecht. De beroepsorganisaties stellen dat het OM en de Belastingdienst binnen het bestaande wettelijke kader voldoende mogelijkheden hebben om aan de gewenste informatie te komen. Zij kunnen de mogelijkheden die er zijn beter benutten. Verduidelijking van het verschoningsrecht kan hierbij helpen.’ ●

Hoe voorkom ik dat ons kantoor via e-mail met malware besmet raakt?

Leo Draaisma: 'Virusscanners en spamfilters op zowel de mailserver als op alle computers kunnen kwaadaardige e-mails eruit pikken en blokkeren. Door in samenwerking met uw systeembeheerder te zorgen dat deze virusscanners en spamfilters geïnstalleerd, up-to-date en goed-werkend zijn, is de kans al veel kleiner dat besmetting optreedt. U houdt uw systemen up-to-date door de software-patches (updates), die softwareleveranciers uitbrengen om de kwetsbaarheid in de door hun geleverde software te verhelpen, altijd te installeren. Veel malware maakt namelijk gebruik van dergelijke bekende kwetsbaarheden.

Als er ondanks deze maatregelen toch besmetting plaatsvindt, is het goed om terug te kunnen vallen op een recente back-up van de belangrijke gegevens. In ieder geval is het verstandig om gegevens centraal op te slaan en niet alleen op de computer zelf. Want van centrale gegevens is het maken van back-ups gewoonlijk al goed geregeld. Deze maatregelen werken ook tegen malware via andere wegen, zoals besmette of malafide websites, (privé)webmail, usb-sticks en externe harddisks. Er zijn uiteraard nog meer maatregelen mogelijk en dan nog bieden ze geen garanties. De belangrijkste manier om besmetting te voorkomen, blijft altijd voorzichtigheid van de medewerkers. Als die zich bewust zijn van de risico's en een gezonde argwaan gebruiken naar de digitale buitenwereld, wordt de kans op besmetting een stuk kleiner. Meer over malware en wat ertegen te doen vindt u op NotarisNet onder "Systeembeveiliging". ●

Ik krijg geen blauwe enveloppen meer met registratieverzoeken van de Belastingdienst. Moet ik testamenten dan nog wel registreren in het CDR?

Jolanda Storm: 'Ja, dat moet nog steeds. Anders dan andere notariële akten worden testamenten niet in het CDR geregistreerd zodra ze worden gemaakt. Ze worden alleen ingeschreven in het repertorium. Het afschrift van het testament wordt pas geregistreerd als de maker van het testament is overleden. Zodra de notaris daarvan op de hoogte is, moet hij een geldend testament binnen een maand registreren in het CDR. Via de bekende blauwe envelop gaf de Belastingdienst vroeger door wie er was overleden en welke testamenten het Centraal

Testamentenregister bij deze persoon had gevonden. Daardoor wist de notaris vanzelf voor welke testamenten hij registratieplicht had. Door een kink in de digitale kabel tussen de gemeenten en de Belastingdienst kon de overlijdensinformatie niet goed meer worden verwerkt. Notarissen krijgen deze kennisgevingen daardoor al een paar jaar niet meer. Registreren kan dus alleen maar als zij op een andere manier van het overlijden op de hoogte zijn geraakt. In dat geval moet het afschrift van het testament op eigen initiatief in het CDR worden geregistreerd. Het probleem met de overlijdensinformatie tussen gemeenten en Belastingdienst is inmiddels opgelost. Toch komen de blauwe enveloppen niet meer terug: de KNB heeft met de Belastingdienst afgesproken dat de kennisgevingen vanaf een datum in 2018 digitaal worden verzonden via het CDR. De afhandeling wordt daardoor simpeler.' ●

Hebt u ook een vraag?

Mail naar nm@knb.nl en wij zorgen dat deze beantwoord wordt.

Onze wensen

Op 15 maart is de teerling geworpen. Wanneer je leest hoe de enorme grote groep zwevende kiezers op het laatste moment heeft gekozen, dan heeft dat inderdaad veel te maken met het werpen van een dobbelsteen. Maar ook dat dobbelen is dus een uitingsvorm van onze parlementaire democratie.

VRAAGTEKENS

Persoonlijk zet ik dan ook grote vraagtekens bij de analyse van de uitslag. Wat zeggen die analyses als 30 procent pas besluit als ze het potlood in de hand hebben? Als die groep op dat moment nou eens allemaal dezelfde ingeving had, dan was daar meteen de grootste partij in de Tweede Kamer mee geboren, hoe bizar.

LOBBY

Nu zitten we inmiddels volop in het verkenner- en formatietraject. Ieder zichzelf respecterende organisatie wil graag de onderhandelaars en informateurs voorzien van zijn of haar gezichtspunten en vooral wensen voor het te schrijven regeerakkoord. Kortom, de lobby draait op volle toeren.

NOVUM

Ook de KNB doet natuurlijk mee. Zo stuurden we onlangs een brief naar de informateur, waarin we nog eens oproepen om 'het scheiden zonder rechter' van de plank te halen. De fiscaal transparante bv die niet is onderworpen aan de vennootschapsbelasting kan ook een welkom novum zijn: inkomstenbelasting en de ondernemersfaciliteiten in de inkomstenbelasting blijven van toepassing, maar wel met het grote voordeel van de rechtspersoonlijkheid.

Vereenvoudiging en uniformering van de bedrijfsopvolgingsfaciliteiten is ook een belangrijk item.

MODERNISERING

Meer breder maatschappelijk, met de invoering van het sociale leenstelsel moet het eigenlijk mogelijk zijn een student op basis van een studievrijstelling belastingvrij te kunnen schenken. In algemene zin kan gezegd worden dat hiermee ook de kenniseconomie wordt ondersteund. En als laatste zijn we van mening dat de erfbelasting te veel gestoeld is op de traditionele samenlevingsvormen en familieverhoudingen. Een modernisering van de tarieven en vrijstellingen zou zeer zeker overwogen mogen worden.

VERNIEUWINGEN

De vraag is natuurlijk of het motorblok gevoelig is voor deze vernieuwingen. Veel zal afhangen van het vierde wiel aan de wagen. Dat kan zorgen voor hetzij bedaagde snelheid of middels injectie in het motorblok voor meer verfrissende acceleratie. We gaan het de komende maanden zien. ■

Jef Oomen | VOORZITTER KNB

Ethische kwesties: Anne-Marie Smelt

2017 staat voor de KNB in het teken van ethiek en integriteit. In maart is de aftrap tijdens de regiobijeenkomsten, in oktober volgt het jaarcongres. Tussendoor worden er diverse cursussen georganiseerd en ook in *Notariaat Magazine* zal het onderwerp geregeld terugkomen. Om te laten zien dat het thema over meer gaat dan het bespreken van dilemma's, legt de komende zes maanden steeds een ander bestuurslid de link tussen zijn of haar bestuurswerkzaamheden en ethiek en integriteit. Anne-Marie Smelt trapt af.

Met welke onderwerpen houdt u zich bezig in het bestuur?

'Mijn focus ligt op opleiding- en kandidaten-zaken, fiscaliteit, personen- en familierecht, mediation en digitalisering. Daarnaast zit ik in verschillende issuegroepen die met mijn werkzaamheden te maken hebben, zoals "Belehren op afstand", "Familie van nu" en "Zzp'ers/herintreders". Als laatste ben ik samen met de voorzitter aanspreekpunt voor de communicatie en belangenbehartiging.'

Hoe werkt het onderwerp 'ethiek en integriteit' door in uw bestuurswerkzaamheden?

'Eind 2016 hebben we tijdens het symposium voor kandidaat-notarissen een workshop intervisie gedaan. Die is met veel enthousiasme ontvangen. Ook tijdens de regiobijeenkomsten die op dit moment door het land plaatsvinden, hoor ik veel geluiden van kandidaten om vaker onderling dilemma's met elkaar te bespreken. Daar willen we zeker iets mee gaan doen. Daarnaast hoor en zie je binnen en buiten het bestuur natuurlijk veel. Ik schrik weleens over hoe er "creatief" wordt omgegaan met de beroeps- en gedragsregels. Ook word ik vaker om advies gevraagd, maar dan wel in goed

vertrouwen. "Een beroepsgenoot doet iets wat echt niet kan, wat kan ik tegen hem doen?", is bijvoorbeeld zo'n vraag, of: "Mijn notaris heeft het volgende als beleid, maar de regels zeggen dat dit niet kan, wat kan ik doen?" Mijn dilemma is dan wel wat ik kan en moet met die informatie.'

Met welk ethisch dilemma hebt u zelf weleens te maken gehad?

'Ik hou me onder andere bezig met personen- en familierecht en dan krijg je genoeg dilemma's voor de kiezen. Gekscherend zeg ik soms dat de *Story* en *Privé* ook vakliteratuur is om bij te houden, want je kunt van alles aan tafel krijgen. Bijvoorbeeld een getrouwd stel waarbij je tijdens de bespreking over testamenten merkt dat ze absoluut niet op één lijn liggen en één van de twee alleen maar het woord voert. Ga je dan het beleid van kantoor wijzigen en melden dat er apart gepasseerd wordt of is het duidelijk melden dat het testament individueel is en altijd gewijzigd kan worden genoeg? Sinds kort werk en woon ik ook in dezelfde stad en dat geeft ook weer extra dilemma's. Je ziet cliënten ook in privétijd in een

restaurant, dansles van je dochter of op school. Zeg je goeiendag of wacht je af wat zij doen? Want wellicht willen ze helemaal niet gelinkt met je worden, omdat ze dan misschien uitleg moeten geven hoe ze je kennen?'

Welke andere ontwikkelingen spelen er nog meer dit jaar?

'Sinds vorig jaar nodigen wij ook studenten een dag uit bij de KNB. Zo kunnen studenten ook eens kijken hoe het bij de KNB gaat en niet alleen hoe het op kantoren werkt. Donderdag 11 mei 2017 is het weer zover en ook dan willen we studenten laten zien waar het notariaat qua dilemma's tegenaan loopt. Voor ons is het interessant te zien hoe studenten hiernaar kijken.' ■

Notariaat alerter op signalen financieel misbruik

Van de (kandidaat-)notarissen die bekend zijn met het 'Stappenplan bij financieel misbruik ouderen' gebruikt 60 procent het meestal twee tot vijf keer per jaar. Dit blijkt uit de online enquête die de KNB onlangs uitvoerde onder haar leden. Opvallend was dat dat 20 procent van de respondenten aangaf het stappenplan niet te kennen.

Het overgrote deel van de (kandidaat-)notarissen geeft als reden van gebruik van het stappenplan aan de situatie niet te vertrouwen. Tweede reden is dat er aanwijzingen zijn van financieel misbruik. De meest genomen maatregelen bij constatering van financieel misbruik zijn dienst weigeren, het benoemen van een nieuwe gevolmachtigde of bewindvoerder, en het regelen van toezicht op de gevolmachtigde.

Volgende stap gezet in digitalisering vastgoedketen

De proef om het PEC-platform van de KNB te koppelen aan het Hypotheken Data Netwerk (HDN) is geslaagd. Vorige week zijn alle tests succesvol afgerond. Deze proof of concept maakt deel uit van het KNB-programma om gestandaardiseerde informatie veilig uit te wisselen binnen de vastgoedketen.

Het HDN is een platform dat alle hypotheek-intermediairs gebruiken. Daardoor is het een belangrijke schakel in de vastgoedketen. Aan de proef is sinds medio 2016 gewerkt. De volgende stap is het inrichten van een pilot

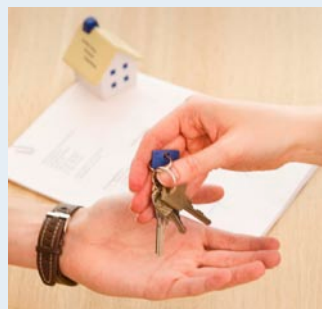
MELDING MAKEN

Dat notarissen meldrecht hebben volgens de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (artikel 5.2.6.) is bij een derde van de respondenten bekend. 5 procent heeft daadwerkelijk ook weleens melding gemaakt bij Veilig Thuis. Sommigen missen daarbij de terugkoppeling na melding of vinden het een gemis dat anonieme melding niet mogelijk is.

HANDIG HULPMIDDEL BIJ GESPREKKEN

Ruim 60 procent van de respondenten vindt dat financieel misbruik onder ouderen de afgelopen vijf jaar gelijk is gebleven. Dat notarissen hier in de praktijk meer mee te maken krijgen, komt volgens sommigen doordat er meer aandacht is voor het onderwerp en het notariaat alerter is op mogelijke signalen. Het Stappenplan vindt men een handig hulpmiddel hierbij en voorziet in de behoefte. Het onderzoek heeft ook een paar suggesties voor verbetering opgeleverd. Belangrijk aandachtspunt is om meer aandacht te besteden aan het Stappenplan en de eventuele aanpassingen in het Stappenplan na gesprek met stakeholders. Dit bleek niet breed bekend te zijn.

Meer informatie: KNB, Annelies van der Laan, a.vanderlaan@knb.nl, 070 3307169

met enkele notariskantoren en intermediairs. Daarbij zullen ook twee softwareleveranciers betrokken zijn. Het streven van de KNB is om eind april met deze fase te starten.

Meer informatie: KNB, Bernadette Verberne, b.verberne@knb.nl, 070 3307140

NotarisID biedt genoeg privacy aan gebruikers

NotarisID is veilig en biedt genoeg privacy aan gebruikers. Dit blijkt uit het Privacy Impact Assessment (PIA) dat in februari is afgerond. De conclusie is dat wanneer NotarisID wordt ontwikkeld en geïmplementeerd, de KNB een waterdicht middel heeft. Er is gedacht aan alle aspecten in relatie tot privacy en het beheersen van risico's, aldus het rapport. NotarisID kan wat betreft de veiligheid van persoonsgegevens de competitie met andere e-ID-middelen aan.

De overheid heeft eind januari een eerste versie van de set van uniforme eisen bekendgemaakt. Deze eisen vormen het raamwerk waaraan alle digitale identificatiemiddelen moeten voldoen en worden uiteindelijk verankerd in de wet Generieke Digitale Infrastructuur (GDI).

ONEERLIJKE CONCURRENTIE

De Nederlandse eisen gaan verder dan bedoeld in de Europese privacyverordeningen (eIDAS). Nederlandse uitgevers van middelen krijgen daardoor oneerlijke concurrentie van andere Europese aanbieders. Dit hebben zij inmiddels kenbaar gemaakt. Als de overheid de eisen niet aanpast, heeft dit gevolgen voor het ontwerp van NotarisID. Dat werkt vertragend en heeft gevolgen voor de ontwikkelkosten.

KANSRIJK

De concurrentie zit niet stil. Bijvoorbeeld iDIN, het middel van de banken – met een lager niveau – timmerd hard aan de weg. De kracht van NotarisID blijft het gebruiksgemak via de eigen smartphone of tablet in combinatie met een hoog beveiligingsniveau. De face-to-face controle door de notaris is een belangrijk onderscheidend element. Naar verwachting zullen uiteindelijk alleen middelen met een hoog niveau overblijven.

Nadere informatie: KNB, Piet Bokelaar, p.bokelaar@knb.nl, 070 3307126

KNB Cursusagenda

20 april 2017

Aangifte erfbelasting

Naast de theorie wordt ook de praktijk met betrekking tot het doen van aangifte erfbelasting in kaart gebracht. Waar zitten de valkuilen en waar is ruimte voor enige 'tricks'?

11 mei 2017

Kernwaarden van de notaris

Er wordt ingegaan op een groot aantal dilemma's uit de dagelijkse notariële praktijk. Het gaat steeds om de vraag hoe te handelen als notaris. U leert de dilemma's op te lossen door de daarmee samenhangende vragen te herleiden tot de kernwaarden.

18 mei 2017

Omzetbelasting onroerende zaken

Aan de hand van de Wet op de omzetbelasting 1968 en de Wet op belastingen van rechtsverkeer en praktijkvoorbeelden wordt het onderwerp 'omzetbelasting onroerend goed' behandeld.

22 mei 2017

Vereffening van nalatenschappen

De wettelijke vereffening roept vele vragen op in de boedelpraktijk. Deze cursus gaat in op de problemen die de formele vereffening-procedure kent en komt met praktische antwoorden.

30 mei 2017

Komt een dga bij de notaris – nieuwe stijl

In deze cursus geven de docenten invulling aan de behoefte van ondernemers aan een proactieve notaris, door actuele, concrete adviesitems te behandelen. De cursist kan deze meenemen in zijn contact met de dga.

8 juni 2017

Juridische en tuchtrechtelijke aspecten van het ondernemerschap van de notaris

Aan het ondernemerschap van de notaris worden bijzondere eisen gesteld door notariële wet- en regelgeving en de tuchtrechter. Aan het eind van de cursus heeft de deelnemer een helder beeld van de do's en don'ts van de notariële ondernemer.

13 en 29 juni 2017

Testamenten maken

Testamenten maken is een kunst. De theorie beheersen is één, de materie praktisch kunnen toepassen, is twee. Deze laatste vaardigheid zal de rode draad zijn tijdens deze cursus.

De volgende managementcursussen worden op verschillende data en locaties aangeboden.

Effectief overtuigen en beïnvloeden

In deze training gaat u actief aan de slag met vaardigheden waarmee u anderen kunt beïnvloeden en kunt meekrijgen. Communicatie en relatie staan centraal. U leert hoe u uw persoonlijke en inhoudelijke overtuigingskracht kunt versterken. Onderdeel van de training is de dynamiek van een groep en uw rol daarin. Hoe kan uw gedrag het gedrag van anderen beïnvloeden?

Persoonlijke effectiviteit/leiderschap

Het succes van een (kandidaat-)notaris wordt natuurlijk bepaald door vakkenis. Maar voor een groot deel wordt succes eveneens bepaald door goede communicatieve vaardigheden, een natuurlijke, persoonlijke autoriteit, de mogelijkheid om sturing

te geven aan het eigen handelen en door prioriteiten te stellen. Hebt u zicht op uw eigen kwaliteiten en valkuilen?

Dit is slechts een selectie uit het totale cursusaanbod. Voor meer informatie, inschrijven en het complete opleidingsaanbod: KNB, cursussen en congressen, telefoon 070 3307125, cursussen@knb.nl of NotarisNet/Over KNB en opleidingen.

Drie nieuwe leden commissie kandidaat-notarissen

De commissie kandidaat-notarissen heeft drie nieuwe leden: Renate Akerboom van Oostland Partners in Lansingerland, Marcel van den Nieuwenhuijzen van Linklaters in Amsterdam en Gaby van der Spiegel-Witteveen van Van Solkema Notaris in Woerden. Zij starten 29 maart. De nieuwe leden vervangen Marijke Christiaanse, Wim Kuipers en Nienke Westerhof. Zij hebben zich de afgelopen jaren ingezet voor de commissie.

vanAntwerpenAccountancy

ACCOUNTANTSKANTOOR VOOR NOTARISSEN

BENOEMINGEN | OVERNAMES | FUSIES

Den Haag
www.notarisaccountants.nl
088 – 454 00 00

Notaris passeert akte zonder deugdelijke volmacht en met niet geverifieerde wijzigingen

Uitspraak: **gegrond met oplegging van een maatregel**

Casus

Eind 2012 ondertekent klager K bij notaris N een algemene volmacht waarmee hij volmacht verleent aan zijn moeder om hem onder meer te vertegenwoordigen als aandeelhouder in het kapitaal van bv H. K werd daarbij vergezeld door zijn adviseur, de heer A.

In september 2013 komt K op het notaris-kantoor en tekent in aanwezigheid van een medewerkster van A een volmacht, waarna N zijn handtekening legaliseert. Op 31 oktober 2013 mailt mevrouw M, een toenmalige medewerkster van N, aan A: 'Graag je akkoord op het concept van de akte en de eerste pagina van de volmacht op jullie gele papier afdrukken. Ik heb in de volmacht bij de koopsom nog toegevoegd dat de koopsom wordt omgezet in een lening.'

Bij akte van levering op diezelfde dag, geheel bij volmacht, zijn de aandelen van K in bv H geleverd aan Limited L met de bepaling dat L de koopsom heeft voldaan door omzetting in een geldlening. Op 21 september 2015 zijn afschriften van de akten waarbij K partij was aan A verzonden.

De klacht

N heeft de akte van 31 oktober 2013 gepasseerd zonder toestemming van K, op basis van een valse, dan wel gebrekkige, volmacht. N heeft voor het passeren geen concept van de akte met de volmacht en de overige stukken naar K gestuurd en heeft na het passeren geen kopie van de documenten toegestuurd.

N werkt nauw samen met A en zijn vennootschappen, die K en zijn ouders hebben opgericht. N heeft toegestaan dat K op het notaris-kantoor werd ontvangen door een medewerkster van A, waarna N het ondertekende legaliseerde alsof hij bij het ondertekenen aanwezig was. N heeft zonder verificatie bij K de akte gewijzigd en pas na aandringen stukken in kopie verstrekt.

Het verweer

N ging uit van een volmacht van K aan A, maar erkent dat hij die nergens heeft aangetroffen. M, die destijds het dossier behandelde, is in 2014 overleden. Nadien bleek het fysieke dossier niet aanwezig

en het digitale dossier niet compleet.

Heel recent bleek dat M het dossier mee naar huis had genomen en zijn de stukken weer terecht.

N wist niet dat de tekst van de volmacht was gewijzigd en heeft daarom geen nadere vragen gesteld. N kende A als tussenpersoon, maar N was niet bekend met enige onbetrouwbaarheid.

Het oordeel

Er is niet gebleken dat de inhoud van het door K ondertekende stuk hem duidelijk is geweest. N heeft toegelaten dat de volmacht pas later is voorzien van een naam van de koper en inhoudelijk wezenlijk is gewijzigd zonder zich ervan te vergewissen dat dit conform de wensen van K was. N heeft toegelaten dat K op het notaris-kantoor een stuk heeft getekend buiten zijn aanwezigheid of buiten die van één van zijn medewerkers. Ook hiermee is de waarde van een notariële verklaring of een notariële akte in ernstige mate aangetast. Daarnaast blijkt uit dit verloop dat N in het geheel geen regie heeft gevoerd over de onder zijn verantwoordelijkheid vallende activiteiten en werkzaamheden.

N had K per omgaande moeten voorzien van informatie toen daar in 2015 en 2016 om werd gevraagd. Aangaande het vooraf toezenden van concepten en het achteraf toezenden van de gepasseerde akte met bijbehorende volmachten is N in gebreke gebleven.

Het is bijzonder laakbaar dat cruciale namen en/of voorwaarden zijn toegevoegd of gewijzigd in volmachten en dat daaruit voortvloeiende akten voor N zijn verleden zonder dat hij zich ervan heeft verzekerd dat deze toevoeging of wijziging in overeenstemming is met de wil van alle partijen. Daarmee heeft N een kerntaak van het notariaat veronachtzaamd.

De notariskamer legt de maatregel schorsing voor een maand op

Kamer voor het notariaat, 22 februari 2017
ECLI:NL:TNORARL:2017:6

Opmerking

N is kennelijk afgegaan op zijn vooronderstelling dat A de belangen van K behartigde en heeft *Belehrung* en nader onderzoek naar de transactie nagelaten.

Belehrung is van lichter kaliber bij een professionele partij

Uitspraak: **ongegrond**

Casus

Kandidaat-notaris KN was van 2000 tot 2012 verbonden aan notariskantoor K, eerst als kandidaat-notaris en vervolgens als notaris. K trad op als projectnotaris bij diverse onroerendgoedprojecten van woningbouwvereniging W. Deze vereniging is in opspraak geraakt vanwege vastgoedtransacties die in de media uitvoerig belicht zijn.

Op initiatief van de KNB is er een onderzoek naar het notaris-kantoor gestart. Het door het Bureau Financieel Toezicht (BFT) uitgevoerde onderzoek zag op de financiële onafhankelijkheid van het notaris-kantoor ten opzichte van W en op de handelwijze van de individuele (kandidaat-)notarissen. Het BFT heeft zich gericht op drie projecten waarin KN in totaal 51 akten gepasseerd heeft. Het BFT heeft zijn bevindingen neergelegd in een rapport van 18 december 2014. Het onderzoek naar de financiële onafhankelijkheid van K ten opzichte van W heeft niet tot een bedenking tegen de kandidaat-notaris geleid.

De plaatsvervangend voorzitter van de kamer voor het notariaat 's-Hertogenbosch heeft de op grond van artikel 96 lid 6 (oud) Wet op het notarisambt (Wna) voorgelegde bedenkingen tegen KN ongegrond verklaard (ECLI:NL:TNORSHE:2016:31).

De klacht

KN is bij het begeleiden van de transacties tekortgeschoten in zijn onderzoeks- en waarschuwingsplicht en heeft zijn verplichting tot dossiervorming onvoldoende nageleefd.

De kamer heeft een verkeerde maatstaf aangelegd bij de beoordeling van de handelwijze van KN en heeft de rol van KN als te lijdelijk opgevat.

Het verweer

Volgens KN is hij zich terdege bewust geweest van zijn zorgplicht, maar is W een professionele woningcorporatie die bij de door het BFT onderzochte transacties steeds werd bijgestaan door deskundige professionals en adviseurs, zodat zijn zorgplicht in zoverre begrensd was. Dat de transacties waar het BFT op doelt risicovol of te duur zijn gebleken, kan hem niet worden verweten.

Het oordeel

De omvang van de zorgplicht van een notaris wordt in hoge mate bepaald door de concrete omstandigheden van het geval. In het onderhavige geval zijn de onderzochte transacties aangegaan door professionele partijen, die daarbij bijgestaan werden door deskundige adviseurs. Uitgangspunt bij dergelijke transacties tussen professionele partijen is dat de notariële zorgplicht haar grens vindt, daar waar de notaris goede grond heeft erop te kunnen vertrouwen dat de desbetreffende belanghebbende zichzelf reeds op de hoogte had gesteld en dat deze tevoren reeds voldoende inzicht had in hetgeen nodig was om het beoogde resultaat te bereiken. Verder is van belang dat KN bij de totstandkoming van de transacties (de obligatoire fase) niet betrokken is geweest. KN kan worden tegengeworpen dat de dossiervorming op enkele punten te wensen overlaat en dat in een enkele akte van levering duidelijker tot uitdrukking gebracht had kunnen worden dat de tegenprestatie reeds voldaan was ter gelegenheid van een eerdere transactie. Deze conclusies zijn echter van onvoldoende gewicht voor een gegrond te achten bedenking. Het hof ziet geen reden om anders te oordelen dan de kamer heeft gedaan. W werd steeds bijgestaan door adviseurs van wie niet is betwist dat zij deskundig waren, noch is gebleken dat hun reputatie in het geding was.

Het hof verklaart de klacht ongegrond
Hof Amsterdam, 21 februari 2017
ECLI:NL:TGHAMS:2017:482

Opmerking

De notaris heeft een zware verantwoordelijkheid als poortwachter voor malafide transacties, maar hem kunnen niet alle onfortuinlijk afgelopen transacties in de schoenen worden geschoven.

Notarissen nemen negatieve bewaringspositie niet serieus

Uitspraak: *gegrond met oplegging van een maatregel*

Casus

Het BFT heeft als toezichthouder een onderzoek ingesteld naar de financiële positie van twee notarissen. Op 10 februari 2015 heeft het BFT aan hen een eindrapport uitgebracht, waarop een pretuchtrechtelijk

gesprek volgde. Daarin heeft het BFT aan de notarissen meegedeeld dat zij niet voldeden aan de eis van een positieve liquiditeit en een positieve solvabiliteit. De notarissen hebben aangegeven aan een herstelplan te werken. In april en mei 2015 ontving het BFT informatie over het herstelplan en deelde het BFT aan de notarissen mee dat er documentatie miste. Tevens heeft het BFT de notarissen in overweging gegeven de hoogte van de managementfees aan te passen en heeft het de notarissen erop gewezen dat het verzoek om (proactief, volledig en tijdig) informatie te verstrekken nog onverminderd geldt. In juni 2015 bericht het BFT dat sinds 1 mei 2015 van hen geen nadere informatie is ontvangen over een herstelplan en dat onverminderd sprake is van een negatieve liquiditeitspositie. Eind juli 2015 blijkt uit de kwartaalcijfers dat de liquiditeitspositie op 30 september 2014 (negatief) 102.000 euro bedroeg en op 30 juni 2015 (negatief) 152.986 euro. Daarnaast bleek per 30 juni 2015 een bedrijfsresultaat van (negatief) 132.638 euro. Per die datum was er voor de notarissen geen kredietruimte meer bij de bank.

De klacht

De continuïteit van de praktijk van de notarissen is in gevaar. De liquiditeit en de solvabiliteit zijn negatief. Er is geen uitzicht op spoedige verbetering. Een faillissement is niet denkbeeldig. Het door de notarissen voorgestelde plan van aanpak en de voorgestelde verbetering hebben nog geen voldoende effect bewerkstelligd. De notarissen voldoen niet dan wel moeizaam en in ieder geval onvolledig aan een verzoek van het BFT om informatie te verstrekken.

Het verweer

Er is gestart met het herstelplan. Een onderdeel daarvan was het vervroegd terugtreden van een notaris in 2015. Door de invoering van het nieuwe arbeidsrecht per 1 juli 2015 is enige vertraging ontstaan in de afhandeling van personeelsreducties. Gekozen is voor handhaving van de managementfees, waarbij een deel wordt bestemd voor aflossingen.

De omzet van het kantoor had te lijden van prijsconcurrentie. De prijzen voor standaardmatige werkzaamheden zijn inmiddels verlaagd, waardoor meer koopakten en hypotheekopdrachten binnenkomen. Verder is begonnen met een avondspreekuur en het mogelijk maken

van besprekingen via Skype en Facetime. De kostenreductie bestond onder andere uit ontslag van vijf werknemers, een salarisreductie van 15 procent per maand voor de resterende werknemers vanaf september 2015 en halvering van de managementfees voor de maand september 2015.

Het oordeel

Vaststaat dat de notarissen een oplopende negatieve liquiditeitspositie hebben laten ontstaan. Het had op de weg van de notarissen gelegen om onverwijld stringente maatregelen te treffen. Dit hebben zij niet, althans onvoldoende gedaan. Zij hebben het tekort zelfs aanzienlijk laten oplopen. Hun kwalijk te nemen handelwijze wordt nog versterkt, doordat zij ontoereikend gevolg hebben gegeven aan de aanwijzingen en suggesties van het BFT. De notarissen hebben blijk gegeven van een onvoldoende besef van de ernst van de financiële situatie en hebben niet volledig en tijdig aan het verzoek tot het verstrekken van informatie voldaan en daarmee het BFT belemmerd in zijn toezichthoudende taak. De ernst van de financiële situatie en de aanvankelijke attitude van de notarissen zijn in beginsel een goede grond om de maatregel van ontzetting uit het ambt op te leggen. De kamer is evenwel gebleken dat de notarissen in de loop van de behandeling van de klacht doordrongen zijn geraakt van hun financiële nood situatie en serieus vereiste maatregelen zijn gaan nemen om uit de negatieve spiraal te geraken.

De notariskamer legt de maatregel schorsing voor twee maanden op
Kamer voor het notariaat Arnhem-Leeuwarden, 8 maart 2017
ECLI:NL:TNORARL:2017:7

Opmerking

Niet alleen hebben de notarissen het faillissement van hun kantoor gerisiceerd, ook lijken zij de financiële risico's van hun ondernemerschap voornamelijk op het personeel af te wentelen in plaats van deze grotendeels voor hun eigen rekening als ondernemer te dragen.

Op NotarisNet zijn naast bovenstaande uitspraken ook andere tuchtuitspraken te lezen. Nadere informatie: KNB (nm@knb.nl)

PERSONALIA

Recent benoemd tot notaris

Amsterdam (nieuwe plaats van vestiging in associatie met HVK Stevens), m.i.v. datum beëdiging **mr. W.E.P. Gerbers**, kandidaat-notaris (1999).

Aangewezen tot toegevoegd notaris

Alkmaar (protocol mr. J.H. Eskens), m.i.v. datum beëdiging mevrouw **mr. M.H.J. Bruin-Middendorp**; **Veendam** (protocol mevrouw mr. M. Wouters), m.i.v. datum beëdiging mevrouw **mr. H.J. Dortmund-Stubbe**; **Voorst** (protocol mr. M.G.B. Slaghekke), m.i.v. datum beëdiging **mr. P.A.H.F. van Dijk**; **Zwolle** (protocol mr. D. Timmerman), m.i.v. datum beëdiging **mr. M. de Jong**; **Maastricht** (protocol mr. J.M.J.H. Achten), m.i.v. datum beëdiging mevrouw **mr. M.L. van der Putten**.

Eervol ontslag op verzoek

mr. J.P.S. Mikx, notaris te **Emmen**, m.i.v. 15 februari 2017; mevrouw **mr. J.M. Ockhuysen**, notaris te **Arnhem**, m.i.v. 1 maart 2017; **mr. C. van der Plas**, notaris te **Katwijk**, m.i.v. 15 februari 2017; **mr. A.M.Th. Rothfus**, notaris te **Utrecht**, m.i.v. 15 februari 2017.

André van Dijk

Martijn de Jong

Martine Middendorp

Willem Gerbers

Heleen van Dortmund-Stubbe

COLOFON

Notariaat Magazine is een uitgave van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB) en publiceert nieuws en achtergronden over onderwerpen die het notariaat raken. Bij de KNB zijn ruim 1.300 notarissen en 1.650 kandidaat-notarissen aangesloten. Het blad wordt in een oplage van ruim 5.000 exemplaren verspreid onder KNB-leden en externe relaties. Notariaat verschijnt maandelijks, met uitzondering van januari en augustus. De redactie van Notariaat Magazine is onafhankelijk en werkt op basis van een redactiestatuut. De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden brieven en opinies in te korten.

Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB)
Spui 184
Postbus 16020
2500 BA 's-Gravenhage
telefoon: 070 3307111

Redactie: Mechtelt Lindenhovius (hoofdredacteur), Jessica Hendriks (redacteur), Clemens van Gessel (correctie)
Telefoon 070 3307170, **e-mail** nm@knb.nl

Aan dit nummer werkten mee:
Dorine van Kesteren, Roel Ottow, Tatiana Scheltema, Peter Steeman, Berdine Vos-Vegter, Henriette van Wermeskerken

Redactieraad: Wouter Burgerhart, Mariska Dalmijn-Verkooijen, Bart van Gemert, Steven ten Hagen, Nora van Oostrom-Streep, Mark Jonker Roelants, Joyce Leemrijse, Hens Meengs, Anne-Marie Snel

Foto's: Truus van Gog
Omslag: Truus van Gog

Vormgeving:
Okapi. Corporate Identity Atelier

Uitgever: Sdu Uitgevers, Peter Frissen
Prinses Beatrixlaan 116
2595 AL 's-Gravenhage
Postbus 20025
2500 EA 's-Gravenhage
telefoon: 070 3789571

Druk: Drukkerij Senefelder Misset, Doetinchem

Abonnementen: De abonnementsprijs bedraagt 116,03 euro per jaar (excl. btw en incl. administratie- en verzendkosten), prijswijzigingen voorbehouden.

Abonnementenadministratie:
Sdu Klantenservice
Postbus 20014, 2500 EA 's-Gravenhage
telefoon: 070 3789880, fax: 070 3789783

Vanwege de aard van de uitgave, gaat Sdu uit van een zakelijke overeenkomst; deze overeenkomst valt onder het algemene verbintenissenrecht.

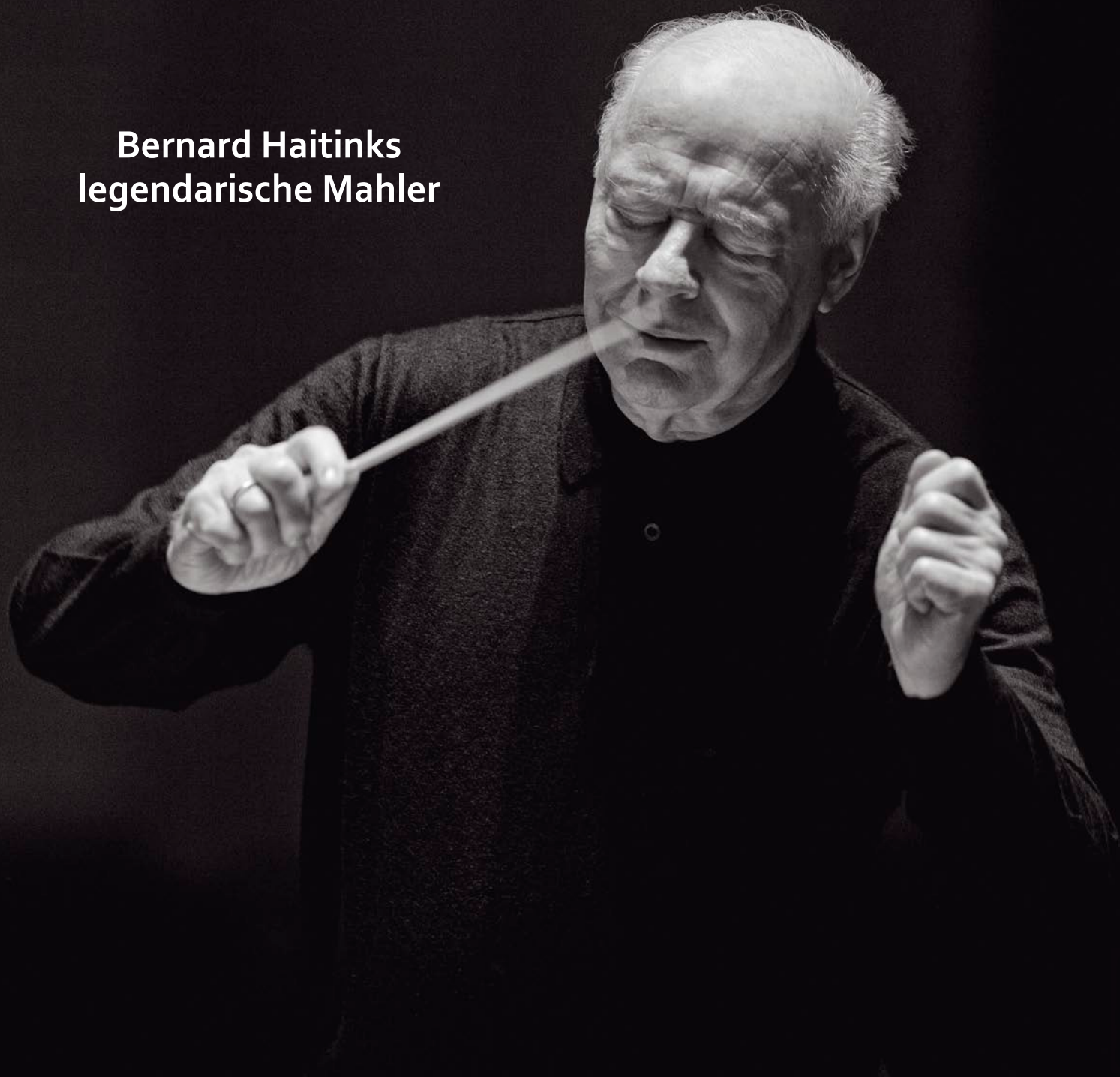
Advertentie-acquisitie:
Sdu Mediasales, Martine Aspeslagh
telefoon: 070 378 0562
e-mail: m.aspeslagh@sdu.nl

ISSN: 1568-4121

© KNB/Sdu Uitgevers
Alle rechten voorbehouden. Behoudens de door de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit deze uitgave worden vervoerdigd (waaronder begrepen het opslaan in een geautomatiseerd gegevensbestand) of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever of de KNB. De bij toepassing van art. 16B en 17 Auteurswet wettelijk verschuldigde vergoedingen wegens fotokopieën, dienen te worden voldaan aan de Stichting Reprorecht, Postbus 882, 1180 AW te Amstelveen. Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur(s), redacteur(en) en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten of onvolkomenheden.

HO
KEURMERK
2017
Nieuw uitgeverijssysteem
Groep uitgeverij voor
wet en wetenschap

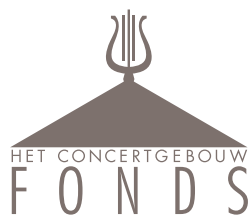
Bernard Haitinks legendarische Mahler

Marco Borggreve

MUZIEK IN UW TESTAMENT

De Wiener Philharmoniker met Mahlers *Zesde symfonie* onder leiding van Bernard Haitink in 1998, het 25-jarig jubileum van de serie Meesterpianisten in 2012, aria's van Händel door Ian Bostridge en het Orchestra of the Age of Enlightenment in 2007... De geschiedenis van Het Concertgebouw is een aaneenschakeling van onvergetelijke concerten. Een mooie manier om zo'n ervaring door te geven aan volgende generaties is Het Concertgebouw Fonds opnemen in uw testament. We leggen u graag uit hoe dat in z'n werk gaat, waarom het nodig is, en wat we met uw legaat of erfstelling voor moois kunnen doen.

Bel 020 - 573 04 65 of kijk op www.concertgebouwfonds.nl

Van Brug Software
*Vertrouwd, Ervaren
& Innovatief*

vanbrug
SOFTWARE

Onze passie voor het notariaat zorgt voor software voor vandaag en morgen

De continue samenwerking met notariskantoren, adviseurs en (overheids)instanties zorgt ervoor dat 'Codex', de nieuwste notariële software van Nederland, veilig, efficiënt en toekomstgericht is. Door de gebruiksvriendelijkheid en vele geïntegreerde modules kunnen notarissen en hun medewerkers zich dagelijks optimaal toewijden op hun juridische rechten en plichten.

De medewerkers van Van Brug Software hebben veel ervaring in het notariaat, waardoor toevoegingen in de software al vaak bedacht zijn voordat deze gevraagd worden. Zij weten wat uw kantoor écht nodig heeft in uw dagelijkse werkzaamheden. En dat scheelt tijd.

www.vanbrug.nl | [0578-693646](tel:0578-693646) | info@vanbrug.nl